VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina
Perustettu 1917

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

No. 66 — Vol LI vuosikerta | Sudbury, Ontario | Tiistai, kesäk. 6 p. — Tuesday, June 6, 1967

JUHLAVUODEN KOLME SYMBOOLIA

1867 1967 — 1917 1967 — 1917—1967 Itsenäinen SUOMI

Canadan 100-vuotispäivän, Vapauden kultavuoden ja Suomen itsenäistymisen 50-vuotispäivän kunniaksi

Kovia taisteluja Siinain erämaassa

Salamavoittoa tavoitteleva Israelin hallitus väittää saavuttaneensa voittoja; Britannia, USA ja Canada sanovat olevansa puolueettomia; NL ja Intia syyttävät Israelia

Israel väittää maa- ja ilmavoimiensa saavuttaneen ensimmäisenä sotapäivänä, siis maanantaina, huomattavia voittoja Egyptin, Syyrian ja Jordanian asevoimista.

Israelin pääministeri Eshkol sanoi parlamentin istunnossa maanantaina, että taisteluja käydään Israelin rajojen ulkopuolella.

Samalla kertaa pääministeri Eshkol väitti, että Syyrian; Jordanian ja Egyptin ilmavoimat ovat kärsineet suuria tappioita. Eräs sotilasvoimien puhemies sanoi Tel Avivissa Israelissa, että "suurin osa niiden (arabimaiden) ilmavoimista on tuhottu". Israelin antamien epävirallisten tietojen mukaan arabimaat menettivät ensimmäisenä sotapäivänä 374 lentokonetta.

Myös arabimaista tiedoitettiin suurista ilmavoitoista. Arabimaat sanovat Israelin menettäneen kaikkiaan 150 lentokonetta.

Tel Avivissa tiedoitettiin maanantaina virallisesti, että Israelin asevoimat ovat vallanneet avainasemassa olevan El Erishin kauppalan Välimeren rannalla Gazan alueen länsipuolella. Israelilaiset väittävät vallanneensa myös useita tärkeitä paikkoja Siinain erämaassa ja saaneen siellä huomattavasti vankeja.

Kairon radio sanoi Egyptin joukkojen tehneen Siinain erämaassa vastahyökkäyksen ja tunkeutuneen Israelin puolelle rajaa Kuntaila alueella, Siinain rajan puolivälissä, Egyptin ja Israelin rajalla.

Kairon tiedonannon mukaan Israelin asevoimien koko jalkaväkiprikaatti ja suuri määrä tankkeja heitettiin hyökkäykseen Kuntailassa. "Meidän joukkomme torjuvat tämän hyökkäyksen' tunkeutuivat Israeliin ja tuhosivat vihollisen tukiasemat", sanoi Kairon radio.

Washington. — Yhdysvaltain hallitus, mikä on kriisin aikasemmassa vaiheessa antanut melko avoimen tukensa Israelin hallitukselle, väitti maanantaina, että USA ei ota lähi-idän sodassa kantaa puoleen tai toiseen, vaan pyrkii ainakin toistaiseksi YK:n välityksellä taistelujen lopettamiseen — vaatimatta kuitenkaan osapuolten paluuta entisiin asemiinsa.

Myös Lontoossa ilmoitettiin. että Englannin hallitus keskittää päähuomion toimintaan taistelujen lopettamiseen sen sijaan, että se määrittelisi virallisesti kantansa puoleen tai toiseen.

Canadan pääministeri Pearson vetosi maanantaina Ottawassa neljään suureen — Yhdysvaltoihin, Neuvostoliittoon, Britanniaan ja Ranskaan että niiden tulisi yhteisvoimin, ehkä korkeimman portaan toimenpiteiden avulla, pyrkiä lähi-idän taistelujen lopettamiseen.

Intian hallituksen puhemiehet New Delhissä ja YK:ssa ovat tuominneet Israelin sodan aloittamisesta, samoin on Neuvostoliitto leimannut Israelin hyökkääjäksi vaatien, että Israelin pitää ehdoitta lopettaa sotatoimensa arabimaita vastaan ja vetää joukkonsa takaisn sinne, mistä ne sunnuntaina hyökkäyksensä aloittivat.

Neuvostoliiton lausunnossa ilmaistiin toivomus. että myös muut maat, mukaanlukien suurvallat, "tekisivät kaiken voitavansa sodan liekkien sammuttamiseksi lähi-idässä".

Tel Aviv. — Vihamielisyydet puhkesivat maanantaina ilmiliekkiin Israelin ja sen arabinaapurien välillä.

Kiivaita taisteluja oli maanantaina käynnissä Siinain erämaassa Egyptin puolella rajaa — sillä reitillä mitä myöten israelilaiset etenivät Suezin kanavalle vuonna 1956. Kummaltakin puolen ilmoitettiin ilmataisteluista ja ilmapommituksista. Arabien puolella sanotaan taisteluihin osallistuvan Egyptin, Jordanian ja Syyrian asevoimat.

Kuwait julisti "puolustussodan" Israelia vastaan, ja saadut tiedot kertovat, että hyvin harjoitettuja Algerian joukkoja lähti maanantai-iltana lähi-itää kohti.

Rabatissa kuningas Hussein II antoi määräyksen marokkolaisjoukkojen lähettämiseksi lähi-itään.

Taistelut alkoivat useiden kuukausien aikana tapahtuneiden pienempien rajakahakoiden jälkeen joiden johdosta Israelin hallitus uhkasi antaa "Syyrialle kovan iskun", mitä seurasi Egyptin asevoimien rajallee lähettäminen ja presidentti Nasserin vaatimus, että YK:n rauhan ylläpitovoimat on vedettävä pois Gazan alueelta.

YK:n Turvallisuusneuvosto kutsuttin maanantaina hätätilaistuntoon, missä kuultiin sekä Yhdistyneen Arabitasavallan että Israelin edustajain tilanneselitykset, missä kummatkin syyttivät toisiaan vihollisuuksien alkamisesta.

Taistelujen kerrotaan puhjenneen ensin Siinain erämaassa Egyptin ja Israelin joukkojen välillä. Sieltä ne levisivät Syyrian ja Jordanian raja-alueelle. Egypti tiedoitti maanantana, että Kairoa ja muita seutuja on pommitettu ilmasta. Damaskoksesta ilmoitettiin Syyrian lentokoneiden pommittaneen öljypuhdistuslaitoksia Haifassa ja aiheuttaneen siellä suuria tulipaloja. Myös sanotaan että Pohjois-Israelin lentokenttiä vaurioitettiin pahoin. Ammanin radio sanoi myös Jordanian lentokoneden osallistuneen tähän pommitukseen.

Kovimmat maataistelut näyttävät olevan käynnissä Siinain erämaassa, missä ovat vastatusten Egyptin ja Israelin asevoimat. Israelin tiedonannossa sanotaan armeijan edenneen siellä, mutta Kairon tieto kieltää väitöksen. Myös on käyty taisteluja Egyptin hallinnan alla olevassa Gaza-alueella. Kumpikin puoli tiedoitti suurista ilmataisteluvoitoista.

Kairon radio ilmoitti, että 70 Israelin lentokonetta on ammuttu alas. Israelilais-arabiklelisen radioaseman tiedonannon mukaan on ammuttu 150 egyptiläistä lentokonetta alas.

Kairon radio tiedoittaa Egyptin

(Jatkuu sivulla 3)

Pääministerit Holt ja Pearson puhuivat rauhasta

Ottawa. — Australian pääministeri Harold Holt ja Canadan pääministeri Lester Pearson antoivat viikon vaihteessa lausunnon, jonka perusteella he lupaavat työskennellä YK:n välityksellä rauhan säilyttämiseksi.

Tämä tapahtui mr. ja mrs. Holtin kunniaksi järjestetyssä vastaanottojuhlassa Parlamenttimäellä.

Mr. Holt sanoi Canadan antaneen kokoaan ja väkilukuaan paljon ylittävän panoksen YK:n hyväksi.

Australia ja Canada voisivat toimia yhdessä "rauhanomaisen ja kasvavan maailman hyväksi" sanoi pääministeri Holt.

Pääministeri Pearson sanoi arvostavansa sitä kun hän saa tilaisuuden keskustella Australian johtajan kanssa nykyisestä kriisitilanteesta. Kahden maamme tulee työskennellä entistä läheisemmin Britannian kansojenyhteisön ja Yhdistyneitten Kansakuntien järjestön kautta sanoi pääministeri Pearson.

KAKSI ONNETTOMUUTTA VEI 160 IHMISHENKEÄ

Tapahtuman johdosta vaaditaan tutkimusta "halpojen vuokralentojen" vanhoista koneista

Manchester. — Kaksi matkustajakoneita syöksyi sunnuntaina maahan aiheuttaen 12 tunnin kuluessa 160 brittiläisen kuoleman ja nostattaen vaatimuksen halpojen ryhmälentojen turvallisuuden tutkimiseksi.

Lento-onnettomuuksien kohdalta tämä oli Britannian mustin viikonloppu.

Ensiksi yksi DC-4 lentokone, joka piti laskeutuman Perpignanissa, Ranskassa iski Pyreneitten vuoristorinnettä vastaan aiheuttaen 88 ihmisen kuoleman. Tämä tapahtui lauantai-iltana.

Sitten sunnuntaiaamuna Majorcasta Britanniaan päin tulossa ollut Argonaut-kone syöksyi Manchesterin lähettyvillä olevan Stockport-nimisen teollisuuskaupungin sydämeen surmaten 72 ihmistä ja loukaten lisäksi 12 muuta.

Kummatkin koneet olivat potkureilla varustettuja vanhoja palvelijoita, halvalla vuokralennolla — toinen niistä tarjoten 15 päivän matkaa vajaan $100 hinnasta. Kummatkin koneet syöksyivät tuhoonsa juuri muutama sekunti ennen määränpäähänsä tuloa. Kummankin koneen lentäjät ilmoittivat vähää ennen onnettomuuden tapahtumista, että kaikki on hyvin.

Työväenpuolueen parlamenttiedustaja Maurice Orbach sanoi, että hän, yhdessä eräitten muiden parlamentin jäsenten kanssa, tulee vaatimaan pikaista tutkimusta iänikuisista lentokoneista, joita nykyään vedetään kesäpalveluun.

"Näyttää siltä, että tämä Argonaut kone voi olla 15 vuotta vanha" hän sanoi.

Stockportissa tuhoutunut Argonaut oli vähällä törmätä kahteen korkeaan kerrostaloon. Koneen toinen siipi tuhosi 33,000-volttisen sähkömuuntajan aiheuttaen suurelle kaupunkialueelle pimennyksen.

Perpignanissa tapahtunut onnettomuus oli järjestyksessä kymmenes toinen maailmansodan jälkeiseltä ajalta. Tuhoutuneen DC-4 koneen omisti British Unitee, mikä on järjestänyt 40,000 matkustajalle vuokralennon tämän kesän aikana.

Pyreneitten vuoristorinnettä vastaan tuhoutunut kone oli ilmeisesti eksynyt pois suunnalta, mutta se olisi voinut välttää onnettomuuden, jos kone olisi ollut kymmenkunta jalkaa korkeammalla.

VIIME TIEDOT

Washington. — Yhdysvaltain neljä eteläistä osavaltiota, joita on pidetty miltei ehdottomasti pimennysvaarasta vapautettuina, joutui maanantaina sähkövoimahäiriöön mikä kesti muutamilla paikkakunnilla kolmekin tuntia. Näihin pimennysalueisiin lukeutui New Jersey ja Delaware, itäinen osa Pennsylvaniasta, York countysta etelään Scrantoniin pohjoisessa ja neljä countya Marylandin koillisosassa. Newarkissa kesti voimahäiriö yli kolme tuntia.

United Nations. — Lähi-idän kriisitilanteesta keskusteltaessa YK:n Turvallisuusneuvoston kokous juuttui maanantaina paikoilleen sen vuoksi kun ei päästy sopimukseen sotaan osallistuvien osapuolten asevoimien vetämisestä takaisin lähtöasemiinsa. Yhdistyneen Arabitasavallan päävaltuutettu, Mohamed el Kony sai illan suussa hallitukseltaan ohjeen, että hän ei saa hyväksyä mitään ampumisen lopettamispäätöstä, ellei siihen sisälly määräys Israelin joukkojen vetämiseksi takaisin asemiin, missä ne olivat sunnuntaina.

Pariisi. — Ranska suoritti eilen Tyynenmeren koepaikalla pienen ydinvoimaräjäytyksen.

Toronto. — Toronton osakepörssissä tapahtui maanantaina lähi-idän sotatilanteen johdosta osakkeiden hintojen yksi jyrkin lasku tämän vuoden aikana. Kaikkiaan laski 386:n laitoksen osakkeiden hinnat, ollen lasku laajempi kuin milloinkaan muulloin kuluvan vuoden aikana.

Toronto. — Sioux Lookoutin kauppalaa uhkasi vielä maanantai-iltana suuri metsäpalo kun lounaistuuli painoi liekkejä kauppalaa kohti. Kauppalan ja riehuvien liekkien välissä oli vain 350 eekkerin alaa rutikuivaa metsikköä.

ILMAHÄLYTYSTILANNE VOIMAAN SYYRIASSA

Israelin tukijat arabien vihollisia "ajan loppuun asti" sanoi kuningas Hussein

Kairo. — Syyriassa määrättiin ilmahälytysvalmius voimaan sunnuntaista alkaen. Samalla aloitettiin kansallinen keräys maan puolustusvoimien ja talouselämän tukemiseksi mahdollisen sodan varalta.

Arabijohtajien keskuudessa keskusteltiin sodan mahdollisuudesta Israelia vastaan samalla kun YK:n viranomaisten toimesta yritettiin etsiä keinoja vihollisuuksien alkamisen estämiseksi.

Syyrialaisille sanottiin Damaskossa ja kuudessa muussa suurimmassa keskuksessa, että ikkunat on pidettävä iltaisin pimennettynä niin, että asuntojen valot eivät näy. Samalla syyrialaiset määrättiin maalaamaan autojensa valot sinisiksi mahdollisten ilmahyökkäyksien varalta.

Rajan toiselta puolen ilmoitettiin Israelin hallituksen korottaneen sotatalouden tukemiseksi tuloveroa 10-prosenttisesti, samalla kun ulkomaisen "toisen itsenäisyyslainan avulla" on tarkoitus kerätä $50 miljoonaa.

Jerusalemista saatujen tietojen mukaan sunnuntaisessa rajaselkkauksesa ei loukkaantunut ketään.

Egyptin presidentti Gamal Abdel Nasser sanoi Kairossa, että hänen hallituksensa ei tule tunnustamaan mitään ulkopuolisten maiden julistusta että Aqaba lahti on osa kansainvälisistä meristä. Yhdysvaltain ja Britannian kerrotaan valmistelevan tällaisen lausunnon julkaisemista.

Jordanian kuningas Hussein sanoi sunnuntaina Ammanissa, että Israelin toimesta voidaan aloittaa seuraavan muutaman päivän kuluessa hyökkäys arabimaita vastaan.

Hän tiedoitti samalla, että Irak, Jordania ja Egypti ovat allekirjoittaneet keskeisen avunantosopimuksen.

Kuningas Hussein varoitti Britanniaa ja Yhdysvaltoja, että jos ne tulevat tukemaan Israelia, silloin "niistä tulee arabien vihollisia ajan loppuun asti."

Tähän asti kommunistivastaisuudestaan tunnettu kuningas Hussein sanoi, että arabimaat "eivät voi olla kyllin kiitollisia" siitä tuesta, mitä ne ovat Neuvostoliitolta saaneet.

YK:n Turvallisuusneuvoston kutsuttiin maanantaina keskustelemaan lähi-idän yhä pahenevasta kriisitilasta.

Chapleaun ja Siouxin asukkaat tulipalossa

Saivat sunnuntaina iltapäivällä evakuoimismääräyksen liekkien uhatessa asuinsijojaan

Chapleau. — Puoli tuntia kestänyt kova sade tukahdutti maanantaina metsäpalon, mikä 36 tunnin ajan uhkasi Chapleaun kauppalaa.

Heti sen jälkeen ryhdyttiin toimenpiteisiin kauppalan noin 2,000 henkeä käsittävän asukasmäärän tuomiseksi takaisin kotiinsa. He joutuivat sunnuntaina iltapäivällä pakenemaan uhkaavan palon vuoksi.

Noin 1,200 henkilöä palaa Timminsistä — henkilö- ja linja-autoilla kotiinsa. Noin 300 henkilöä, mukaanlukien 13 sairaalapotilasta, tuodaan Sudburysta takaisin junalla.

Sioux Lookoutin ja Chapleun asukkaat joutuivat sunnuntai-iltana jättämään kotinsa metsäpalojen uhatessa tuhota nämä kauppalat.

Kuljettaen mukanaan vain vähän vaatteita ja ruokaa, Chapleaun 3,762 asukasta lähti junalla kauppalasta sunnuntai-iltana kello seitsemän aikaan. He olivat olleet evakuoimisvalmiina puolisesta alkaen.

Vaikka maakunnan 106:tta metsäpaloa oli sammuttamassa 1,200 vapaaehtoista, palotilanne oli kuitenkin erikoisen uhkaava.

Vuorokauden aikana syttyi sunnuntaina 71 uutta paloa. Samaan aikaan saatiin sammutetuksi 25 paloa.

Siouxin asukkaat poistuivat kotikonnuiltaan veneillä, autoilla, lentokoneilla ja junan umpivaunuissa. He saivat evakuoimismääräyksen heti kello kahden jälkeen kun tuuli kääntyi ja toi tullessaan uhkaavaa mustaa savua tämän kauppalan reunoille. Sioux Lookout on 190 mailin päässä Fort Williamista luoteeseen.

Kello viiteen mennessä kauppala oli tyhjennetty asukkaista. Kaduilla oli patrullissa 24 maakuntapoliisia. Kourallinen aikuisia pysytteli kotosalla toivoen, että tuulen kääntyminen voi pelastaa Sioux Lookoutin. Kauppalan ainoa paikalla ollut virkailija sanoi: "Ei ole enää jälellä muuta kuin toivo. Jumala, kuinka täällä on kuumaa."

Uhkaavien savupilvien takana oli räiskyvät liekit, mitkä levisivät nopeasti kuivien risujen ja muiden haaskupuiden ansiosta. Liekit olivat jo puoliseen mennessä sunnuntaina saartaneet Canadian—USA tutka-aseman, mikä on 4 mailin päässä kauppalasta.

Kauppalan pohjoispuolella ei ole mitään aukiota tai avointa maa-aluetta, mikä voisi muodostua uhkaavien liekkien pysäyttäjäksi.

Silloin kun evakuoimismääräys annettiin, kauppalan väestön suurin osa oli jo tehnyt vaate- ja ruokapakettinsa valmiiksi.

Sioux Lookoutista johtaa hyvät pakotiet ulos. Kauppala on järven rannalla ja sieltä johtaa myös maantie noin 60 mailin päässä olevalle n:o 17 valtatielle.

Tuli tuhosi Vermillion joen puisen sillan keskeyttäen junaliikenteen Drydenia kohti, mutta CNR:n rata Järvienpäätä kohti on avoinna.

U Thantin etulainen: ihmeitä ei ole enää

Montreal. — Expo 67 maailmannäyttely suoritti kunnianosoituksen YK:n pääsihteeri U Thantille lauantaina, mutta maailman kiistakysymysten kanssa painiskeleva kunniavieras ei ollut saapuvilla.

U Thant oli New Yorkissa keskustelemassa lähi-idän ongelmasta.

Hänen edustajanaan Expossa ollut David Vaugham sanoi joidenkin canadalaisten tuntevan pettymystä siitä kun YK:n joukot vedettiin pois lähi-idän kriisinäyttämöltä.

Mutta, hän sanoi tervehdyspuheessaan, YK on syntynyt vaikeuksien ilmapiirissä. "Helpot saavutukset ja ihmetyöt eivät tule niiden osaksi jotka työskentelevät YK:ssa" hän sanoi.

Speck tuomittiin kuolemaan sähkötuolissa

Peoria, Ill. — Richard Speck oli äänettömänä ja mitään tunteita osoittamattomana kun hänelle annettiin maanantaina kuolemantuomio kahdeksan sairaanhoitajattaren murhasta. Hänen on kuoltava sähkötuolissa syyskuun 1 päivänä, ellei tuomiosta tehdä vetoomusta. Speck on 25-vuotias kulkumies.

Harmaahapsinen tuomari Herbert C. Paschen hyväksyi valamiehistön suosituksen, että Speck olisi tuomittava kuolemaan. Valamiehistö julisti aikaisemmin (huhtik. 15 pnä) Speckin syyllistyneeksi kahdeksan nuoren naisen kuristamalla ja puukottamalla tappamiseen heinäkuun 14 pnä 1966. Murhat tehtiin näiden sairaanhoitajataroppilaiden yhteisasunnolla Chicagossa.

Kymmenen tukevarakenteista poliisia seisoi tuomion antamishetkellä muutaman jalan päässä Speckistä. Viranomaisia peloitti että tämä 6 jalan ja 1 tuuman pituinen mies voi saada raivokohtauksen tuomionsa kuulemisesta. Mitään sellaista ei kuitenkaan tapahtunut.

Tuomari Paschen sanoi kuulleensa puheita tämän oikeuskulun käynnistä kirjoitettavista artikkeleista ja kirjoista. Jos mitään kirjallisia tuloja menee niistä Speckille sanoi tuomari, ne rahat käytetään syyttäjäviranomaisten kulujen maksamiseen. Nämä kulut ovat erään arvion mukaan $100,000.

NL SYYTTÄÄ USA:TA MERIROSVOUKSESTA

Varoittaa teräväsanaisessa nootissa uusista hyökkäyksistä N-liiton laivoja vastaan

Moskova. — Moskova esitti viikon lopulla syytöksen, että yhdysvaltalaiset lentokoneet pommittivat perjantaina neuvostoliittolaista Turkistan-nimistä tankkilaivaa Kampha (Can Pha) nimisessä pohjois-vietnamilaisessa satamassa, noin 50 mailia Haiphongista. Tiedonannossa kerrottiin, että laiva vaurioitui ja että kaksi merimiestä loukkaantui vaikeasti.

Neuvostoliiton syytös esitettiin jyrkkäsanaisessa protestinootissa, minkä ulkoministeri Andrei Gromyko lähetti Yhdysvaltain suurlähetystön asianhoitajalle Moskovassa. Nootissa varoitetaan, että "Neuvostoliitto ryhtyy asianvaatimiin toimenpiteisiin laivojensa turvallisuuden takaamiseksi."

TASSin julkaisemassa nootissa kerrotaan hyökkäyksen tapahtuneen perjantaina, kello 11.40 ap. Moskovan aikaan (4.40 Saigonin aikaan).

Nootissa sanotaan että väitetty laivapommitus on "räikeä laivausvapauden loukkaus, merirosvoteko, jolla saattaa olla kauaskantoiset seuraamukset."

Sellaisen tapahtuman uusiintumisen sattuessa Yhdysvaltain asevoimiensa taholta, Neuvostoliitto on pakoitettu turvautumaan asianmukaisiin toimenpiteisiin laivojensa turvallisuuden suojelemiseksi" sanotaan nootissa.

"Neuvostoliiton hallitus esittää päättävän protestin Yhdysvaltain hallitukselle, joka kantaa kokonaan vastuun tästä provokaattorisesta merirosvotoimenpiteestä ja odottaa vakuutusta, ettei tule tapahtumaan toista tällaista hyökkäystä Neuvostoliiton laivoja vastaan.

TASS kertoi USA:n asioiden hoitajan luvanneen välittää tämän tiedon Yhdysvaltain hallitukselle.

Neuvostoliiton sunnuntaiset lehdet syyttivät, että Yhdysvallat yrittää suojella niitä, jotka ovat vastuussa hyökkäyksestä Neuvostoliiton laivaa vastaan Pohjois-Vietnamin satamassa.

Lehdet uusivat syytöksen, että yhdysvaltalaiset lentokoneet hyökkäsivät neuvostoliittolaista Turkistan-laivaa vastaan surmaten yhden merimiehen ja haavoittaen kuutta.

Viitaten Washingtonin perjantaiseen lausuntoon, ettei siellä ole mitään tietoa tällaisesta hyökkäyksestä, TASSin tiedonannossa sanotaan "USA:n viranomaisten yrittävän suojata niitä, jotka järjestivät tämän provokaattorisen hyökkäyksen Neuvostoliittoa vastaan.

Yhdysvaltain toimesta julkaistiin lausunto,—missä kiistettiin kaikki vastuunalaisuus Neuvostoliiton laivaa vastaan tehdystä hyökkäyksestä väittäen, että se on mahdollisesti saanut osumia ilmatorjuntatykistön panoksista. Washington lupaa kuitenkin tehdä "kaiken voitavansa sen hyväksi, ettei pommituksen kohteeksi tulee muita kuin vain sotilaallisia kohteita."

"Tottelemattomuudesta" 3 v. tuomio upseerille

Sotarikoksien auttamisesta kieltäytyminen on USAn sotaoikeuden mukaan sittenkin "rikos"

Port Jackson. — Kymmenmiehinen sotaoikeus tuomitsi lauantaina yhdysvaltalaisen kapteenin, Howard B. Levyn kolmeksi vuodeksi vankilaan siitä, että hän oli ehdoin tahdoin jättänyt komennuksen täyttämättä ja että hän oli antanut epälojaalisia lausuntoja.

Hänet erotettiin myös armeijasta sekä menettämään kaikki maksut ja etuisuudet, mitä hänelle armeijassa palveluksesta olisi muuten tullut.

Sotaoikeus hylkäsi väitöksen, että hän oli syyllistynyt "rikolliseen huolimattomuuteen" sanoessaan eräälle Vietnamissa olevalle kersantille lähettämässään kirjeessä, että sota on pirullista paheellisuutta.

(Jatkuu sivulla 3)

ISRAELISSA MUODOSTETTU SOTILASKABINETTI

Jerusalem. — Israelissa muodostettiin perjantaina sotakabinetti, missä on hallituspuolueen lisäksi edustettuna myös virallinen oppositio, mutta ei Israelin kommunistinen puolue eivätkä vissit pikkuryhmät.

Kenraali Moshe Dayan, joka oli Israelin asevoimien ylipäällikkönä "voitokkaan Siinain sotaretken" aikana 1956, nimitettiin sotakabinetin puolustusministeriksi. Sotakabinetin jäsenenä on myös Irgun Zvai Leumin entisten maanalaisten voimien komentaja Menachem Beigin.

Parlamentin ylimääräisen istunnon tehtävänä on antaa hyväksymisensä tälle sotakabinetille, missä on edustettuna kommunisteja ja eräitä pikkuryhmiä lukuunottamatta kaikki muut puolueet.

Sotakabinetin muodostamisesta annetussa tiedonannossa sanottiin perjantaina: "Tämä on vaaran hetki Israelille — kansakunta on nyt yhtenäisenä.

Kun Dayan ja Beigin lukeutuvat sotaa kannattaviin haukkoihin eikä rauhaa puolustaviin kyyhkysiin, perjantaina arveltiin, että asiat rupeavat nopeasti kehittymään.

Voice of Palestine-niminen arabialaisten radioasema kehoitti Israelissa olevia arabeja nousemaan kapinaan Israelin hallitusta vastaan. Mainittu radioasema, minkä sanotaan olevan Palestiinan vapautusliiton johtajan Ahmed Shukeirin kontrollissa, varoitti nyt Israelissa asuvia arabeja, joita on kaikkiaan 250,000, että "heidätkin teurastetaan, elleivät he nouse taisteluun siinonisti-tyranniutta vastaan."

Acressa suoritti noin 40 muhamettilaista rukouksia Israelin hyvinvoinnin puolesta, mutta moskeijassa näytti olleen vähemmän väkeä kuin tavallisesti.

Hongkong pyytää vettä Kiinalta

Hongkong. — Hongkongin hallitus on pyytänyt Kiinalta ylimääräisiä vesitoimituksia pitkäaikaisen kuivuuden helpottamiseksi, vaikka Englannin ja Kiinan välit ovat kiristyneet siirtomaassa äskettäin sattuneiden mellakoiden vuoksi.

Hallitus pyysi Kiinan viranomaisia 23. toukokuuta toimittamaan siirtomaahan vetä tavallisuudesta poiketen myös heinäkuussa ja odottaa nyt vastausta pyyntöönsä.

VAPAUS (LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
EDITOR: W. EKLUND MANAGER: E. SUKSI
TELEPHONE: OFFICE AND EDITORIAL 674-4264
Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada. Mailing address: Box 69
Advertising rates upon application, translation free of charge.
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
Member of the CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB
TILAUSHINNAT:
Canadassa: 1 vk. $10.00, 6 kk. $5.25, 3 kk. 3.00 USA:n: 1 vk. $11.00, 6 kk. $5.75 Suomeen: 1 vk. 11.50, 6 kk. 6.25

Se tapahtui Trierissa

Viikon lopulla tuli Columbiasta, S. C., AP:n uutistieto, jonka mukaan Yhdysvaltain armeijan palveluksessa olevan lääkärin täytyy toteuttaa komennusta, vaikka hänestä tuntuu siltä, että se loukkaa etiikkaa (siveysoppia), selitti täällä USA:n armeijan eräs tuomari.

Tämä sellaisenaan on tietenkin täydellisessä ristiriidassa Nyrnbergin sotarikosoikeuden hyväksymän katsantokannan kanssa, että kukaan sotarikoksiin osallistunut henkilö ei voi vedota siihen, että hän on saanut ylemmiltään komennuksia petomaisuuksien ja muiden sotarikosten sucrittamiseksi.

Kuten on eräässä toisessa yhteydessä meidänkin lehdessämme kerrottu yhdysvaltalainen lääkintäkapteeni Howard B. Levy oli sotaoikeudessa syytettynä tottelemattomuudesta ja uskottomuudesta sen vuoksi kun hän oli kieltäytynyt menemästä Yhdysvaltain erikoisjoukko-osaston lääkintäkoulun opettajaksi. Hän tunnusti kieltäytyneensä komennuksen täyttämisestä selittäen, että mainittu erikoisjoukko-osasto on syyllistynyt sotarikoksiin, rääkkäyksiin ja muihin epäinhimillisyyksiin vietnamilaisia vastaan.

Sotaoikeuden istunnossa esitettiin Vietnamissa olleiden yhdysvaltalaisveteraanien toimesta todistajalausunto, että yhdysvaltalaiset ovat siellä antaneet vankejaan Saigonin juntan sotilaiden rääkättäväksi, kääntäen vain selkänsä "tupakan sytyttämiseksi" rääkkäyksen aikana. Kapteeni Levy kieltäytyi sellaiseen toimintaan liittymästä missään muodossa.

Ko. sotaoikeuden tuomari, eversti Earl V. Brown julisti nyt kuitenkin, että kenelläkään ei ole oikeutta moraalisyistä kieltäytyä saamansa komennuksen täyttämisestä. Hän ei yrittänyt edes väittää ettei Vietnamissa ole Yhdysvaltain miehitysalueella ihmisrääkkäystä edistetty, kuten oli aikaisemmin todistajalausunnoissa selitetty, vaan sanoi, että "tri Levyn toimenpiteitä ei voida oikeuttaa yksityisluontoisten julmuustekojen pohjalla".

Tällainen puhe olisi 20 vuotta sitten ollut ihanaa musiikkia Saksan natsijohtajille, jotka eivät kerta kaikkiaan saaneet Nyrnbergissä puolustaa itseään sillä, että he olivat tehneet sotarikoksiaan ylemmiltä tulleiden komennusten perusteella. Se on musiikkia myös niille sadoille tuhansille Natsi-Saksan sotarikollisille, jotka voivat vielä joutua vastaamaan toisen maailmansodan aikana ihmisyyttä vastaan tekemistään sotarikoksista.

Nyrnbergin sotarikosoikeus julisti vanhentuneeksi ja aikansa eläneeksi sen käsityskannan, että "sotilaan tehtävä on vain totella ja kuolla".

Mutta yhdysvaltalaisen sotaoikeuden tuomari, eversti Brown yrittää kääntää historian lehtiä taaksepäin päästäkseen siihen "ihanuuteen", että sotilashenkilöllä ei saa olla lainkaan aivoja eikä arvostelukykyä silloin kun hän saa komennuksia joltakin ylemmältä viskaalilta.

Mutta mihin johtaa se, jos sotilashenkilöiden pitäisi olla aivottomia robotteja nykyisenä atomivoiman ja avaruustutkimuksen aikakautena?

Ottakaamme siihen vastaukseksi eräitten sotilaiden kokemukset Trierista, Länsi-Saksasta.

Näyttää siltä, että eräs amerikkalainen sotilas oli Trierissa rauhallisella kävelymatkalla. Äkkiä hän kuuli vääpelin karjaisun ja hän näytti ainakin vääpelin tapaiselta mieheltä, vaikka olikin siviileissä. Päästyään asianmukaiseen raivoon vääpeli käski sotilaan riisuutua. Hyvin harjoitettuna sotilaana mies teki työtä käskettyä.

"Maahan, ylös", kuului komennus 15 kertaa. Tämän ja muiden rangaistusten päätyttyä vääpeli veti esiin partaveitsen, leikkasi pojalta hiustukon ja käski palaamaan kasarmilleen sekä huolehtimaan, ettei hän enää koskaan käyttäydy sopimattomasti — ohita esimiestään kunniaa tekemättä.

Kaksi ranskalaista sotilasta joutui samanlaisen voitelun kohteeksi. He myös olivat kädet taskussa kävelyllä. Heidät pysäytettiin ja heillekin annettiin "maahan, ylös" komennuksia, minkä jälkeen heidät määrättiin antamaan korvatillikan toinen toiselleen, minkä he tekivät — hyvin harjoitettuina sotilaita kun olivat.

Mutta takaisin kasarmille tultuaan he tiedoittivat tapahtumasta antaen ymmärtää, että mies joka heidät pidätti, oli ehkä erikoispoliisi-upseeri.

Noin parin vuoden kuluttua sen jälkeen kun tämä "erikoisupseeri" aloitti toimintansa — se tapahtui keväällä 1965 — on vissien tietojen mukaan kymmenkunta liittolaisten sotilasta saanut tämäntapaisen voitelun. Lopulta miehitysviranomaiset päättivät ottaa selvän, mistä on todella kysymys.

Ja he saivat asian selvitetyksi kertoo New York Timesin kirjeenvaihtaja N. Kctishev. Mies, jolla oli vääpelin ääni, ei ollut sen paremmin erikoispoliisi-upseeri kuin mikään sotilashenkilökään. Kuulustelun yhteydessä hän sanoi vihaavansa miehitystilannetta ja tämä oli hänen keinonsa mielipiteittensä ilmaisemiseksi

Tällaisiako robotti-sotilaita, joilla ei saa olla aivoja eikä itsenäistä harkintakykyä, "Vapaan maailman" johtavassa maassa nykytilanteessa tarvitaan? Siihen ainakin viittaa USA:n armeijan tuomarin, eversti Brownin yllämainittu lausunto, mikä antaa varmasti tukea ja rohkaisuja kaikille niille natsi-Saksan sotarikollisille, joita ei ole vielä saatu tekoistaan vastaamaan.

* * *

Kuinka vastakkaista onkaan kehitys tässä suhteessa esimerkiksi isiemme maassa Suomessa, minkä puolustusvoimisakin on tapahtumassa myönteistä uudistusta. Suomen asevoimissa pyritään — mahdollisesti jonkun mielestä liian hitaasti, mutta pyritään kuitenkin sekä käytännössä että pyhissä — vapautumaan vanhasta jäykästä preussilaisesta järjestelmästä ja pääsemään nykyaikaisempaan, kansanvaltaista komentoa paremmin heijastavaan järjestelmään.

Tuntien tavallisia amerikkalaisia kansan miehiä ja naisia, ja meistä tuntuu, että eversti Brownin tapaiset taantumuksen kovanaamat tulevat ja menevät, mutta Yhdysvaltain kansa pysyy. Toisinsanoen, me uskomme vakaasti, että amerikkalaisista ei sittenkään voida kasvattaa aivottomia ja ajatuskyvyttömiä robotteja.

Kreikan kaappauksen syitä ja taustavoimia

Kreikan sotilaskaappauksesta on kulunut vähän yli kuukausi ja pala palalta alkaa muodostua kuva sen syistä ja taustavoimista. Kysymyksessä on maan ääritaantumuksen alaston fasistisen vallan anastaminen. Oikeistovoimat ja hovi pelkäsivät toukokuun 28. päivän vaaleja, joiden tulos olisi antanut enemmistön demokraattisen suuntauksen kannattajille. Siksi ne päättivät iskeä ensin. Merkitykseltään vähäinen ei ole myöskään Naton osuus, sillä Kreikka on tärkeä rengas sen ketjussa.

Kreikan kaappaus ei ole suinkaan mikään satunnainen ilmiö maan poliittisessa elämässä. Ääritaantumuksellinen upseeristo, raha ja teollisuuspiirit, hovi ja fasismille myötämieliset oikeistoainekset olivat valmistaneet sitä jo kauan.

Sotilasdiktatuurin muodostamisesta puhuttiin jo heti Karamanlisin hallituksen romahdettua ja keskustapuolueen saavutettua suuren voiton vaaleissa 1963. Papandreoun hallituksen toimenpiteet eivät olleet fasistiaineksille eikä hoville laisinkaan mieleen. Vuoden 1965 heinäkuussa kuningas Konstantin erotti Papandreoun Tämä palatsivallankumous suoritettiin ilman armeijan välitöntä asioihin puuttumista.

Viimeisin tapahtuma oli Kanellopouloksen vähemmstöhalltuksen muodostaminen huhtikuussa. Tässä yhteydessä kuningas osoitti avoimesti asettuneensa oikeistovoimien johtoon. Vaalit oli määrä suorittaa toukokuun 28. päivä. Vaalikampanja kuitenkin osoitti, että demokraattiset voimat saavuttaisivat suuren voiton.

OPERAATIO PROMETHEUS

Kreikan hovi ja ääritaantumus päätti lyödä korttinsa pöytään ennen vaaleja. Tehtävä uskottiin fasistiselle upseerijuntalle, jolla oli käytettävissä osa armeijasta.

Kreikassa huhtikuun 21. päivänä suoritetun sotilaskaappauksen peitenimenä oli Prometheus, joka pantiin toimeen "hämmästyttävän tehokkaasti" — amerikkalaisen lehtimiehen Cyrus Sulzbergerin sanoja lainatakseni. Noin kolmen tunnin sisällä kourallinen upseereita kaappasi vallan ja vangitsi vastustajansa.

Kaappauksen tehokkuus todistaa, että sitä oli suunniteltu pitkään ja huolellisesti. Prometheus-suunnitelma onkin itse asiassa NATO:n yleisesikunnan suunnitelma sosialististen maiden kanssa mahdollisesti syttyvän sodan varalle. Se laadittiin alustavasti jo vuonna 1950 ja sen jälkeen sitä on useaan kertaan tarkistettu. Sen mukaan piti selkkauksen syntyessä heti vangita kaikki kommunistimieliset johtajat. vallata hallinnolliset avainasemat sekä tietoliikennekohteet. Tämä kaikki tapahtui Kreikan sotilaskaappauksen yhteydessä.

Prometheus-suunnitelman pani käyntiin yleisesikunnan päällikkö Gregorios Spandidakis käskemällä joukko-osastojen komentajien avata kuoren, jossa luki "Erikoistapauksessa." Varsinaisia kaappareita olivat kuitenkin prikaatinkenraali Stylianos Patakos, eversti Giorios Papadopoulos sekä eversti Nikolas Makarezos.

Kenraali Spandikakis tuli mukaan vasta aivan viime hetkellä. Sulzbergerin mukaan Spandidakis sai tietää salaliittolaisten aikeista vasta kun kaappaus oli itse asiassa jo suoritettu. Häntä tarvittiin kyllin suurena auktoriteettina estämään sotilasosastojen väliset yhteenotot.

KREIKKA JA USA

Kreikka on sidottu USA:han lukuisin sopimuksin. Vuonna 1953 tehtiin sopimus, joka oikeuttaa Yhdysvallat käyttämään Kreikan aluetta, ilmatilaa ja aluevesiä, maahan on perustettu useita USA:n lento- ja laivastotukikohtia sekä Kreetan saarelle ohjuskeskus. USA:n 6. laivaston alukset ovat lähes vakituisia asukkaita Kreikan satamissa ja aluevesillä.

Mitä Kreikan armeijaan tulee, niin se "on ollut 20 vuoden ajan melkein amerikkalaisten asevoimien osasto. Trumanin opin julistamisen jälkeen on kreikkalaisten ja amerikkalaisten upseerien välille syntynyt kiinteät yhteydet", kirjoittaa New York Post -lehdessä Clayton Fritchey.

Toisin sanoen Kreikan armeija on aina ollut tärkeä kanava, jonka kautta Amerikka on tunkeutunut maahan. Englantilaisen Spectator-lehden mukaan 45% varoista, joita Kreikka on saanut valtameren takaa vuosina 1947—1963, on mennyt sotilaallisiin tarkoituksiin. Viime vuonna Kreikan armeija sai Yhdysvalloista noin 80 miljoonaa dollaria.

USA:n KAKSINAAMAISUUS

Yhdysvalloilla on kokemusta, miten menetellään sotilaskaappauksen tapahtuessa jossakin latinalaisen Amerikan maassa. Nyt oli sentään kyseessä Nato-maa. Peliin kuului, että USA:n taholta "tuomittiin" sotilaskaappaus ja uhattiin myös lopettaa maalle annettu sotilasapu. Viimeksi mainitusta asiasta on nyttemmen kyllä jo vaiettu tyystin.

Amerikkalainen lehdistö tunnustaa suoraan tai peitetysti Washingtonin osallistuneen kaappaukseen. Christian Science Monitor esimerkiksi toteaa Kreikan kaappaukseen kätkeytyvän Pentagonin sotilasstrategisia laskelmia. Erityisen merkittäviä ovat Kreikan 1. armeija ja Natolle alistettu lennosto, joka sijaitsee Larisassa.

Muutamaa päivää ennen kaappausta saapui Ateenan satamakaupunkiin Pireukseen USA:n 6. laivaston aluksia. Washingtonin "neuvoja" tarvittiin ehdottomasti, koska kaappauksessa pääosaa esittäneet kreikkalaiset joukko-osastot on alistettu Natolle. Tästä johtunee, että kaappauksen aikana oli katkaistu kaikki yhteydet ulkomaailmaan, jopa Englantiinkin, mutta ei suinkaan Naton päämajaan eikä Washingtoniin.

Ensimmäiset tiedot Kreikan sotilaskaappauksesta saatiin Ateenassa olevien amerikkalaisten joukkojen radioaseman välittämistä tiedonannoista. Ensimmäinen ulkomaalainen diplomaatti, joka heti samana päivänä otti yhteyttä valtaan nousseeseen sotilasjunttaan ja kävi sen edustajien kanssa pitkän keskustelun, oli USA:n suurlähettiläs Talbot. Kreikan uudet johtajat taas puolestaan ensi töikseen vakuuttivat uskollisuuttaan Natolle.

CIA

Kun on kysymyksessä oikeistolainen vallankeikaus jossakin maassa, voi melkeinpä suoralta kädeltä sanoa, että USA:n tiedustelupalvelun (CIA) sormet ovat mukana pelissä. Kreikassa tämä on itsestään selvää, sillä maa on tämän amerikkalaisen vakoilujärjestön tärkeimpiä toimintakohteita. Kreikassa sanotaan olevan yli 1,200 CIA:n asiamiestä. Ns. Aspida-jutun oikeudenkäynnin yhteydessä tuli esimerkiksi esille, että CIA:n toimesta oli tarkkailtu jatkuvasti tunnetuimpien kreikkalaisten poliitikkojen toimia sekä järjestetty mm. puhelinkuuntelu.

Kaapparijohtajat ovat muuten entisiä vakoilu-tai vastavakoilumiehiä. Eversti Papadopoulos oli aikoinaan Kreikan sotilastiedustelu-elimen päällikkönä ja eversti Makarezos oli myös vakoiluhommissa.

Salaliiton tärkeimpänä joustimena oli salainen kreikkalainen arkkitaantumuksellinen IDEA-ryhmä (Kreikkalaisten upseerien pyhä liitto,) joka perustettiin jo Hitler-Saksan miehityksen aikana toimimaan vastarintaliikettä vastaan. Aluksi sitä pitivät yllä natsit, sitten englantilaiset ja nykyään se muodostaa CIA:n tärkeän tukipylvään Kreikassa.

KUNINGAS KONSTANTIN — KORTTI CIA:n HIHASSA

Kreikassa ja sen rajojen ulkopuolella yritetään arvailla mikä oli ja on 28-vuotiaan kuningas Konstantinin osuus huhtikuun 21. päivän sotilaskaappauksessa. Prometheus-suunnitelman eräs johtavista toimeenpanijoista, eversti Nikolas Makarezos on väittänyt: "Toimimme oma-aloitteisesti ilman kuninkaan suostumusta ja hänen suojelemisekseen." Kuningas on kuitenkin antanut julkisen kannatuksen diktatuurihallitukselle olemalla mm. mukana valanvannontatilaisuudessa ja esiintymällä yhteisessä valokuvassa sotilasjohtajien kanssa.

Tuntuu kovin uskomattomalta, ettei kuningas olisi tiennyt salaliittohankkeista, sillä Kreikan hovi erityisesti leskikuningatar Frederika, on tunnettu taantumuksellisuudestaan. Konstantin itse on viimeaikaisilla toimenpiteillään osoittanut asettuneensa äärioikeistolaisten johtoon. Kairolainen Al-Mash lehti toteaakin, että kuningas Konstantin näyttelee hänelle annettua osaa. "Hänen osuutensa on jätetty hämärään, koska kuningas CIA:n mielestä on kortti, jonka varaan voidaan laskea tulevaisuudessa.

Paavo Rovaniemi.

(Jatkuu)

Suuret tappiot USAlla toukok.

Saigon. — Yhdysvaltojen ilmavoimien tappiot olivat toukokuussa suuremmat kuin sen mitkään aiemmat kuukausitappiot koko Vietnamin sodan aikana, ilmoitti amerikkalaisten joukkojen päämaja Saigonissa.

Pohjois-Vietnamissa ammuttiin alas toukokuussa 36 amerikkalaista hävittäjäpommittajaa ja yksi helikopteri. Samaan aikaan ilmataisteluissa ammuttiin alas 27 pohjoisvietnamilaista Mig-konetta ja ainakin kuusi tuhottiin lisäksi maassa.

Amerikkalaisten miestappiot olivat viime viikolla — mukaanluettuna myös haavoittuneet ja kadonneet — 2,941 miestä. Surmansa saaneiden luku oli viime viikolla 313 ja edellisellä viikolla 337. Haavoittuneiden määrä sen sijaan kasvoi edelliseen viikkoon verrattuna 2,282:sta 2,616:een.

Ranska räjäyttää vetypommin ensi vuonna

Pariisi. — Ranska aloittaa piakkoin uuden ydinkoesarjan eteläisellä Tyynellämerellä. Kokeet liittyvät laajaan ohjelmaan, joka huipentuu ensi vuonna Ranskan ensimmäisen vetypommin räjäytykseen.

Koeräjäytykset suoritetaan kesäkuun 1. ja 15. päivän välisenä aikana, ja niihin kuuluu mm. Ranskan ensimmäisen lämpöydinpommin laukaisujärjestelmän kokeilu, ilmoittavat viralliset ranskalaislähteet.

Ranska varoitti lentokoneita ja laivoja pysyttelemään poissa Mururoan atollin koealueelta, joka sijaitsee n. 1,200 km. Tahitista kaakkoon.

Varoitus vahvisti virallisia tietoja. että tämänkertaiset koeräjäytykset ovat teholtaan heikompia kuin viime vuonna samalla alueella tehdyt kokeet. Vaarallisen merialueen ilmoitettiin olevan säteeltään 160 kilometriä eli 32 km vähemmän kuin viime vuonna.

Romanian ulkoministeri Japanissa

Tokio. — Romanian ulkoministeri Corneliu Manescu saapui viime viikolla Tokioon ja aloitti 8-päiväisen virallisen Japanin-vierailunsa, joka on uusin esimerkki Japanin ja Itä-Euroopan maiden toisiaan kohtaan tuntemasta yhä kasvavasta kiinnostuksesta.

Manescu on neljäs itäeurooppalainen ministeri, joka vierailee Japanissa neljän kuukauden aikana. Häntä ennen maassa kävivät Puolan ja Bulgarian ulkomaankauppaministerit sekä Jugoslavian varaulkomaankauppaministeri. Viime torstaina hän aloitti neuvottelunsa japanilaisen virkavenjensä Takeo Mikin kanssa.

Japani pyrkii parhaillaan lisäämään kauppaansa Itä-Euroopan maiden kanssa; ja sen vienti Romaniaan nousi vuonna 1966 43.9 prosenttia edellisestä vuodesta. Tuonti Romaniasta nousi vastaavasti 3,9 prosenttia.

AMERIKKALAISILLA OLI SUURIA MIEHISTÖ- JA KALUSTOTAPPIOITA

Hanoi. — Etelä-Vietnamin vapautusrintaman sissit surmasivat viime vuoden lokakuun ja tämän vuoden huhtikuun välisenä aikana 175.000 vastapuolen sotilasta, joista 85,000 oli amerikkalaisia, ilmoitetaan vapautusrintaman sotilaallisen johdon julkaisemassa tiedonannossa.

Vastapuoli kärsi myös suuria kalustomenetyksiä, ilmoitti Etelä-Vietnamin vapautusrintaman sodanjohto. Vapautusrintama pudotti tai vaurioitti 1,800 vastapuolen lentokonetta, tuhosi 4,000 panssarivaunua, panssaroitua autoa ja muuta kulkuneuvoa, vaurioitti 100 venettä ja 340 tykkiä ja räjäytti 270 siltaa.

Kuluneen talvi-kevätkauden aikana amerikkalaiset toimeenpanivat 63 huomattavaa sotilasoperaatiota. joihin osallistui divisiooneja ja jopa armeijakuntia. Tästä huolimatta nämä operaatiot epäonnistuivat vapautusrintaman vakinaisten joukkojen ja paikallisten joukkojen sekä sissien taktiikan ansiosta. Myös ns. kylien "rauhoituskampanja" epäonnistui.

Vapautusrintaman edustaja totesi USA:n pyrkineen menneenä kuivana kautena saamaan aikaan tapahtumien käänteen etelässä. Tästä huolimatta USA kärsi suuria menetyksiä kaikkilla rintamilla.

Etelärintaman isänmaallisten voimien kaikki voitot on saavutettu oikean johdon ansiosta, sen avun ja tuen ansiosta, jota Etelä-Vietnamin isänmaalliset voimat saavat Pohjois-Vietnamilta ja sosialistisilta mailta, sanoi vapautusrintaman edustaja.

MITEN ALASKA MYYTIIN

Maaliskuussa oli kulunut sata vuotta Alaskan liittämisestä Yhdysvaltoihin. Miten Alaskasta tuli US-

Venäläiset merekulkijat löysivät Alaskan. Vuonna 1648 jakutialainen kasakka Semjon Dezhnev purjehti ystävineen pienillä aluksilla ensimmäisenä salmelle, joka erottaa Aasian ja Amerikan manteereen. Vuonna 1701 Remezov merkitsi Alaskan kartalle ja 1732 sitä tutkivat Federov ja Gvozdev. V. Beringin ja I. Tshirinovin tutkimusretkikunnat (v. 1728, 1729, ja 1741) toivat runsaasti aineistoa Alaskan rannikon luonnosta ja väestöstä. Alaskan hyväksi teki suurtyön kauppias G. Shelihov, joka 1784 perusti ensimmäisen venäläisen asutuksen Kaljakin saarelle. 1800-luvun alussa venäläisten asumusten keskus siirrettiin Novo-Arkangeliin (Baranovin saarelle).

Kärkevä kilpailu ja englantilaisten voimistunut tunkeutuminen Alaskaan synnytti 1799 venäläis-amerikkalaisen yhtymän, jolle kuuluivat kaikki kaivokset ja elinkeinoelämä Beringin salmeen saakka.

Aikana, jolloin venäläisten asutuksia Amerikassa valvoi Venäjän tsaarin adustajana A Baranov (1790—1818) Alaskaan rakennettiin koulu, kirjasto, tiilitehtaita ja korjauspajoja. Alaskan ja Venäjän välillä oli säännöllistä liikennettä. Tässä yhteydessä on huomautettava, että Venäjän edistykselliset voimat mm. dekabristit suunnittelivat Alaskan kehitystä.

Krimin sodan aikana amerikkalainen hallitus ehdotti ostavansa Alaskan. USA:n edustajat suorastaan pyörivät venäläisen lähettilään ympärillä Washingtonssa ja tarjosivat Alaskasta 5 miljoonaa dollaria. Amerikan sisällissodan aikana (1861—1865) amerikkalaiset uudelleen tarjoutuivat ostamaan Alaskan, ja neuvotteluissa USA:n ulkoministeri Steward onnistuikin, mihin suuresti vaikutti huonontuneet englantilais-venäläiset suhteet.

Alaskasta kilpailivat keskenään Yhdysvallat ja Englanti. Näistä kahdesta kilpailijasta sen hallitus valitsi Yhdysvallat, laskelmoiden, että se vastapalveluksena tukee Venäjää sen Krimin sodassa kärsimän tappion jälkeen solmitun Pariisin sopimuksen purkamisessa.

Maaliskuun 30. päivänä 1867 Steward ja venäläinen lähettiläs parooni Stekl allekirjoittivat Washingtonissa sopimuksen Alaskan myynnstä Yhdysvalloille. Venäjän tsaari Aleksanteri II vahvisti sopimuksen toukokuun 3. päivänä 1867.

Tsaarin hallitus sai Alaskasta mitättömän summan, 7.2 miljoonaa dollaria (14,32 miljoonaa ruplaa silloisen kurssin mukaan). Jo tuolloin Alaskasta oli löydetty kultaa ja kivihiiltä. Alaskan myymisen jälkeen sen keskialueilta löydettiin suuria kultaesiintymiä, joista Jack London kirjoittaa mainiosti kultakuumeen aikaa kuvaavissa romaaneissaan.

Yhdysvaltoihin kuulumisensa aikana Alaska on tuottanut kultaa 400 miljoonan dollarin arvosta ja lähes saman summan edestä kuparia ja hopeaa.

Taloudellisessa suhteessa Alaska, joka 1959 sai osavaltion oikeudet, on kehittynyt heikosti. Vuonna 1964 Alaskan asukasluku oli 250,-000, heistä huomattava osa sotaväkeä. Perusväestöä — intiaantja, aluetteja ja eskimoita — oli vuoden 1956 väestön laskennan mukaan 34,000. Nämä väestöryhmät ovat saaneet kärsiä rotusortoa.

Toisen maailmansodan jälkeen Yhdysvallat aloitti Alaskassa tehokkaan sotilaallisen rakennustoiminnan.

— D. Malinkovitsh.

PÄIVÄN PAKINA

"SPARTALAISUUDESTAKIN"

Ennen, eli vanhaan hyvään aikaan, jolloin ei vielä ollut televisioa, eikä nykyisen atomikauden erikoisohjelmia, meitä pojan nalliaisia jännäsi kovasti puheet ateenalaisten ja spartalaisten kovasta sotilaskasvatuksesta.

Ateenalaisuuden ja spartalaisuuden peruskuvana oli yksinkertainen ja ankara elämäntapa jonka yhtenä perusoppina kuitenkin oli, että vaikka esim. sotilas jotakin kolttosia tekisikin, hän ei saa missään tapauksessa joutua siitä kiinni.

Yletnsä konservatiivisen maailmankatsomuksemme johdosta olemme luulleet, että nämä entiset hyvät ajat ovat olleet ja menneet — että spartalasuutta elää nykyään vain kauniissa saduissa, eikä niitäkään kukaan enää lue, uskomisesta puhumattakaan.

Mutta väärässä oleme olleet — auttamattomasti väärässä tässäkin asiassa.

Vai mitä arvellaan Ateenasta kesäkuun 1 päivänä saapuneesta Reuterin uutistiedosta, missä kerrottiin noin nimeensä:

"Ateena. — Kreikan sotilasjohtajat ovat estäneet henkilöt ansaitsemasta enempää mitä maksetaan pääministeriölle, jonka vuositulo on $18,000.

Tämä. rakkaat nurisijakumppanit, osoittaa, että vielä elää spartalaisuus Kreikan fasistisen sotilasjuntan ominaisuudessa.

Sivumennen sanoen voidaan tietenkin todeta, että Kreikassa ei ole muuta kuin kourallinen yli $18,000 vuodessa kahmivia ("ansaitsemisesta" on tässä yhteydessä aiheetonta puhua) henkilöitä. Muut kreikkalaiset ovat yleisesti puhuen köyhiäkin köyhempiä.

Ilmeinen tarkoitus onkin "lohduttaa" köyhyydessä ja puutteessa olevia kreikkalaisia talonpoikia, työläisiä ja muita pikkuihmisiä, että nyt loppui isoisiltakin rusinasopan ja vehnäsleivän päivät.

Samassa uutistiedossa jatkotaan kuitenkin asian käsittelyä näin:

"Mutta laivojen omistajamonimiljonäärit ja muut liikemiehet eivät tule tämän määräyksen alaisiksi."

Nämä herrat suuruudet saavat siis kahmia "laillisestikin" niin paljon kuin haraviinsa saavat — ja nykynen sotilasdiktatuuri on tietenkin takeena siitä, että näitä kahmijamahdollisuuksia on yltäkyllin.

"Kovimmin tämä määräys iskee johtavaan hallintokuntaaan kuuluviin joilla on usein monta eri tointa, ja jotka voivat ansaita kaksinkertaisesti mainitun määrän . . ."

Tällaista on Kreikassa.

Mutta on meillä kotonakin. täällä rakkaassa Canadassakin vissinlaista spartalaisuuden ihailijoita, vaikka eivät Jumala paratkoon haluakaan itse sellaisesta yksinkertaisesta ja kovasta elämästä "nauttia".

Viikko sitten tiistaina kerrottiin eräässä Ottawan uutisessa seuraavaa:

"Kansallisen pääomakomissionin (National Capital Commission) suunnittelija sanoi eilen, että hän tykkää slummeista (kurjista köyhälistökortteleista — K), vaikka ei pidäkään niiden . . . jauhavasta turmeltuneisuudesta . . .

"Ne ovat lumoavia ja funksionaalisia (toiminnallisia", sanoi komissionin yleislikkeenhotaja Robert M. Leary.

"Slummit ovat kaupungissa ponnahduslautana uusille tulokkaille, joista monet tulevat sukulaissuhteiden perusteella, hän selitti, Canadan maantieteilijän yhdistyksen edustajakokouksen komiteakeskustelussa.

"Ne (slummit) varaavat myös ihmisiä suorittamaan tehtäviä joita PhD-titteleillä varustetut kansalaiset pitävät arvoaan alentavian.

"Mr. Leary esitti mielipiteensä erään ottawalaisen sosiologin lausunnosta, että slummien hävitys voi vähentää pääsyä kaupunkielämään. Hän sanoi suunnittelijain usein ajattelevan, että kaupungin ongelmat voidaan ratkaista 'tekemällä ne kauniiksi.' "

Toisin sanoen, rottien, hiirien ja torakkain tyyssijoja, köyhälistökortteleita, mitkä antavat hyvät kasvumahdollisuudet rikollisuudellekin, ei saa missään tapauksessa hävittää ja rakentaa uudelleen, sillä niitä tarvitaan, ei vain rahan hankkimiseksi ahneille suurille kiinteistöjen omistajille, vaan myös siinä mielessä, että saadaan slummien asukkailla teettää sellaisia töitä, mitkä eivät sovi jotakin titteliä kantavan herran tai narrin "elämäntapaan".

Siis eläköön spartalaisuus, niin kreikkalaiseen kuin canadalaiseenkin tyyliin! — Känsäkoura.

SUOMEN UUTISIA

Helsinki, — (Suomi-Seura). — Bensiini loppumassa huoltoasemilta

Neste Oy:n jalostamoissa vallitsevan lakkotilan johdosta ovat Etelä-Suomen bensiinivarastot alkaneet ehtyä. Eräiden yhtiöiden korkeaoktaanisen bensiinin varastot ovat jo tyhjät ja useilla huoltoasemilla on enää vain tavallista bensiiniä. Toiset yhtiöt vakuuttavat puhtaamman bensiinin riittävän noin viikoksi ja tavallista riittää vielä pitemmäksi aikaa. Kauppa- ja teollisuusministeriö ei toistaiseksi ole myöntänyt lupia bensiinin tuontiin. Pääministeri Paasio sanoi lauantaina (27. 5.) hallituksensa yksivuotispäivän merkeissä pitämässään lehdistötilaisuudessa, että valtiovalta puuttuu lakkoon vain pakkotilanteessa. (HS)

Suomalaisen elokuvan suuryritys: "Pohjantähdestä" 3 tunnin värifilmi

Väinö Linnan romaanitrilogiasta "Täällä Pohjantähden alla" ryhdytään vihdoinkin tekemään elokuvaa, kolmisen tunnin mittaista värifilmiä. Tuottamissopimuksen allekirjoittivat maanantaina (29. 5.) Yleisradion pääjohtaja Eino S. Repo ja Fennada Filmin toimitusjohtaja Mauno Mäkelä ja näin päättyi se pitkäaikainen, kuutisen vuotta kestänyt ja sangen monivaiheinen suunnittelujen, neuvottelujen ja pitkän valmistelutyön vaihe, jonka alullepanija on ohjaaja Edvin Laine.

Juha Nevalainen sai 1962 valmiiksi siitä ensimmäisen käsikirjoitusversionsa, mutta silloin esti 2 ½ vuotta jatkunut näyttelijälakko (vuoden -63 alusta) suunnitelman toteuttamisen. Sen jälkeen kustannukset ovat kohonneet jatkuvasti: nyt on elokuvan budjetti 900,000 markkaa eli lähes kaksi kertaa Tuntemattoman sotilaan aikoinaan valtavina pidetyt kustannukset.

— On sanottava suoraan, että ilman Yleisradiota ja sen myöntämää apua ei näin suureen hankkeeseen varmaan olisi meillä yksityistä lähtijää, totesi Mauno Mäkelä.

Elokuvan ohjaaja on itseoikeutetusti Edvin Laine, joka yhdessä kirjailijan ja Matti Kassilan kanssa on koko kevätkauden muokannut uutta laajennettua käsikirjoitusta Juha Nevalaisen aikaisemmin uusimman version pohjalla.

Kaikkiaan sisältyy elokuvaan satakunta roolia. Näyttelijävalinnat ovat parhaillaan jo käynnissä, mutta nimiä ei vielä mainita. Valmistelutöihin ryhdytään muutenkin heti, työryhmä kootaan ja kuvaustyö kaikkineen käynnistyy vähitellen syksyä kohti. Värikuvauksen erikoisvaatimuksia voidaan noudattaa nyt tarkalleen, kun myös kuvausaikaa on varattu läpi vuodenaikojen kierron. Vuoden 1968 syksyksi toivotaan Fennadan suurelokuvan valmistuvan ensi-iltaan. (HS)

70,000 lasta pyrkii oppikouluihin

Oppikoulujen sisäänpääsytutkintoon osallistunee lähemmäs 70,000 kansakoululaista kesäkuun kahtena ensimmäisenä päivänä ja elokuun viimeisinä päivinä. Monet pyrkijät ovat valmistautuneet kokeisiin ottamalla yksityistunteja laskennossa ja äidinkielessä, jotka ovat tärkeimmät sisäänpääsyssä kansakoulun arvosanojen lisäksi. Pääsytutkinnoissa on viime vuosina käytetty pistelaskujärjestelmää.

Viime vuonna oppikouluihin pyrki 64,832 oppilasta, joista pääsytutkinnon läpäisi hyväksyttävästi 60,763 ja kouluun pääsi 48,067 eli 74,1 prosenttia pyrkijöistä. Tilanne heikkeni silloin kahteen edelliseen vuoteen verrattuna. (HS)

Amerikansuomalaisia vanhaan kotimaahansa

Noin 160 Amerikan ja Canadan suomalaista saapui kesänviettoon vanhaan kotimaahansa lauantaiaamuna (27. 5.). Tässä vuoden ensimmäisessä suuressa siirtolaisjoukossa oli neljättäkymmentä sellaista, jotka olivat olleet poissa synnyinmaastaan yli puoli vuosisataa. Kungsholm toi matkalaiset Atlantin ylitse New Yorkista Göteborgiin torstaina (25. 5.). Matkaa jatkettiin yötä myöten junalla Tukholmaan, jonka nähtävyyksiin tutustuttiin kolmisen tuntia kestäneellä kiertoajelulla. Viimeiselle etapille kohti Suomen rantaa lähdettiin Birger Jarlilla.

Matkalaisia oli Tukholmaan saapunut vastaanottamaan Suomi-Seuran edustajana toiminnanjohtaja Tauri Aaltio. Yleisradio oli järjestänyt suoran lähetyksen laivalta ja tässä lähetyksessä kuultiin mm. Tapio Rautavaaran esityksiä. Helsingin Eteläsatamaan, jonne laiva saapui, oli Suomi-Seuran sekä Ruotsin-Amerikan linjan toimesta järjestetty vastaanottotilaisuus. Laivan kiinnittyessä laituriin Helsingin varuskuntasoittokunta soitti USA:n, Canadan ja Suomen kansallislaulut, jonka jälkeen Suomi-Seuran varapuheenjohtaja Niilo A. Mannio toivotti koko joukon tervetulleeksi. Satamaan oli saapunut myös satoihin nouseva joukko vastaanottajia, sukulaisia ja tuttavia.

Kuolemanrangaistus pois Suomen laista

Lainvalmistelukunnassa on parhaillaan valmisteilla esitys, jonka tarkoituksena on poistaa kuolemanrangaistus rauhan aikana Suomessa. Käytännöllistä merkitystä ei uudistuksella ole, sillä 1800-luvun alkupuolelta lähtien ei kuolemanrangaistusta ole pantu meillä täytäntöön.

Uudistuksella pyritään muuttamaan Suomen laki samanlaiseksi kuin Ruotsin nykyinen laki on. Suomen laissa on säädöksiä, joiden mukaan kuolemanrangaistukseen voidaan tuomita mm. murhasta ja valtiopetoksesta. Rauhan aikana näihin rangaistuksiin ei kuitenkaan vuonna 1950 voimaan tulleen lain mukaan tuomita eikä rangaistusta toimeenpanna. (US)

Yli 6,000 näytteillepanijaa Leipzigissä

Suomalainen tuotanto tulee olemaan edustettuna Leipzigin Syysmessuilla 3—10 syyskuuta ennen muuta elintarvikkeiden ja nautintoaineiden, kemiallisten tuotteiden, tekstiilien, viilujen sekä jalkineiden muodossa. Näytteillepanijoiksi ovat ilmoittautuneet mm. Centrallaget Enigheten, Meijerien Keskusosuusliike Valio, Maitotuote Oy, Oulu Oy, Lassila ja Tikanoja, Soinne Oy ja Vaasan kenkätehdas.

Kauppayhdistys Suomi—DDR Handelsvereinin tulee pitämään Syysmessujen aikana hallituksen kokouksen sekä järjestämään vastaanoton, perinteellisen "Finnenabend":in.

Kaiken kaikkiaan on Leipzigin Syysmessuille 1967 ilmoittautunut yli 6,000 näytteillepanijaa yli 50 :nestä maasta.

S.C.A. Urheiluliitto virkailijoiden osoitteet:

Puheenjohtaja: Ake Hunnakko
90 Neville Park Bvld,
Puhelin OX 1-6195
Toronto Ontario

Sihteeri: Paavo Vaurio
49 Hiawatha Rd., Toronto 8, Ont.
Puhelin HO 6-8815

Rahastonhoitaja: Len Bostrom
58 McNairn Ave, Toronto 12, Ont.
Puhelin HU 1-3551

Lilton Naisjaosto: Martha Turkia
592 Woodbine Ave. Apt. 18
Toronto 8, Ont.
Puhelin 691-3477

Eläintensyöpä

Apinat, hevoset, koirat, härät lampaat ja kissat voivat sairastaa samantapaisia erilaisia syöpäsairauksia kuin ihmisetkin.

Maailman terveysjärjestö (WHO) tutkii näitä eläimiä syöväntutkimusta koskevan ohjelmansa yhteydessä. Eläimessä esiintyviä kasveja tutkitaan nyt ensimmäistä kertaa kansainvälisen keskus armeijan patalogisen tutkimuskeskuksen yhteydessä Washingtonissa.

Tähän mennessä on kuusi muuta tieteellistä laitosta luvannut olla yhteistyössä keskuksen kanssa, nimittäin Glasgowin, Zürichin, Mynchenin, Amsterdamin, Bernin ja Lontoon keskukset.

CSJ:n OSASTOJEN KOKOUKSET

CSJ:n Toronton osaston varsinainen kuukausikokous pidetään joka kuukauden ensimmäisenä maanantaina klo 8 illalla Donhaalilla.

CSJ:n Sudburyn osaston kokoukset pidetään kerran kuukaudessa johtokunnan kutsusta. Johtokunta kokoontuu useammin asiain vaatiessa puheenjohtajan kutsusta. Kirjeenvaihto sihteerille: John O. Ylitalo, Box 354, Sudbury, Ont.

CSJ:n Beaver Laken osaston kuukausikokous pidetään kuukauden toisena sunnuntaina klo 1 päivällä osaston haalilla. Kirjeenvaihtajan osoite: N. Piispanen, R. R. 1, Worthington, Ont.

CSJ:n Vancouverin osaston kuukausikokoukset pidetään Clinton-haalissa jokaisen kuukauden toisena sunnuntaina klo 2 ip. Kirjeenvaihto sihteerille: Mr. Matti Mäkelä, 2605 East Pender St., Vancouver 6, B.C.

CSJ:n Sault Ste. Marien osaston sääntömääräinen kokous pidetään joka kuukauden ensimmäisenä tiistaina kello 8 illalla omalla talolla, 321 John Street.

CSJ:n Port Arthurin osaston kuukausikokoukset pidetään jokaisen kuukauden ensimmäisenä perjantaina, alkaen klo 7.30 ill. Johtokunta kokoontuu klo 7 ill. Kirjeenvaihto osoitteella: 316 Bay St., Port Arthur, Ont.

Suurelokuva Pohjantähdessä

Sopimus, joka merkitsee kotimaisen elokuvahistorian suurimpaan yritykseen ryhtymistä, solmittiin Fennada-Filmin ja Yleisradion edustajien välillä Helsingissä maanantaina. Sopimuksen mukaan valmistetaan yhteisvoimin elokuva Väinö Linnan romaanitrilogiasta Täällä Pohjantähden alla. Sen kustannusten on arvioitu nousevan 900,000 markkaan. Elokuva valmistunee syksyyn 1968 mennessä ja esitetään sekä kolmituntisena värifilminä elokuvateattereissa että kuusiosaisena sarjana televisiossa.

12 vuotta sitten filmatun Tuntemattoman sotilaan kustannusarvio nousi "vain" 50 silloiseen miljoonaan. Myös tämän filmin ohjasi Edvin Laine.

Täällä Pohjantähden alla elokuvan käsikirjoitus on tehty yhteistyönä. Juha Nevalaisen ja Matti Kassilan sekä Edvin Laineen apuna on ollut itse kirjailija Linna. Hän toteaa kuitenkin tyytyneensä hyväksymään tuloksen:

— Uskon, että työt ovat hyvissä käsissä. Mielestäni käsikirjoitus on todella hyvä. Koskaan ei tietääkseni meillä ole pantu niin paljon vaivaa ja työtä elokuvan valmistukseen kuin tässä tapauksessa. Tietysti olen mielissäni filmaussuunnitelmasta ja toivotan niiden onnistuvan, sanoi Linna.

Kaupungit vaaraksi terveydelle

WHO, Geneve. — Kaikkialla maailmassa jättävät ihmiset maaseudun ja muuttavat kaupunkeihin ja asutuskeskuksiin. Tämän vuosisadan lopussa arvioidaan 80 prosenttia maailman väestöstä asuvan kaupungeissa. Mutta ei ole ollenkaa sanottua, että olosuhteet kaupungeissa tulisivat paremmiksi kuin ne olivat maaseudulla. Jo nyt ovat terveysongelmat suurkaupungeissa hälyyttäviä, ilmenee tämän kevään aikana Genevessä pidetyn maailman terveyskonferenssin lausunnosta.

Juuri ilmestyneen VHOn tutkimuksen mukaan saa ainoastaan 5 prosenttia 250 miljoonasta kehitysmaitten kaupungeissa asuvasta ihmisestä kunnolla vettä. Mitä tulee viemäreihin ja puhtaanapitoon, ovat asiat vielä huonommin. Intian raportin mukaan asuu 79 prosenttia Kalkutan perheistä yhdessä ainoassa huoneessa tai jakaa huoneen toisen perheen kanssa. Kehitysmaailmassa tarvitaan 150 miljoonaa asuntoa ja teollistuneissa maissa 30 miljoonaa.

Myös rikkaitten kaupunkiongelmat ovat vaikeita. Englantilaisen raportin mukaan voitaisiin kolmasosa pikkulapsikuolleisuudesta estää sosiaalisten olosuhteitten parantamisella, lähinnä helpottamalla ahdasta asumista.

"Tottelemattomuudesta" 3 v. tuomio upseerille

(Jatkoa sivulta 1)

suutta.

Kun tuomio oli annettu, eräs lihava, punanaamainen eversti, jolla on hammasharjamaiset viikset, tarttui kapteeni Yevya kädestä kiinni ja sanoi, "te olette vangittu" ja löi käsiraudat hänen ranteeseensa kiinni.

Kapteeni Levyn eräät ystävät ja kannattajat itkivät nähdessään tämän kohtelun.

Tuomion nyt saaneen kapteenin "päärikos" oli USA:n armeijan mielestä se, että hän oli kieltäytynyt kouluttamasta erikoisjoukkojen lääkintämiehiä, jotka ovat menossa Vietnamiin.

Tuomion langettamiseen asti olivat kapteeni Levyn kannattajat siinä uskossa, että sotaoikeus käsitteli asiaa oikeudenmukaisella tavalla. Mutta väkivaltaa kaihtavan miehen käsirautoihin pano hänen vanhempiensa edessä oli heidän mielestään aiheeton provokaatioteko.

Kun eversti Ghester H. Davis tarttui häntä käteen ja sanoi, te olette vangittu, kapteeni Levy lyyhistyi puolustusasianajajan pöydän ääreen ja sanoi: "Minä tulen kanssanne." Mutta eversti veti takataskustaan esille käsiraudat ja löi ne miehen ranteisiin.

Puolustusasianajajat olivat tyrmistyneitä. Kapteeni Levyn 25-vuotias tyttöystävä Trina Sahli puhkesi itkuun. New-yorkilaisen Kansalaisvapauksien unionin edustaja Alan Levine sanoi, "hän on lääkäri."

"Häpeällistä" sanoi Amerikan kansalaisvapauksien liiton eteläjaoston johtaja Charles Morgan.

Mutta eversti johti käsirautoihin pannen miehen pois oikeustalolta. "Eversti, minä luulen teidän ylittävän valtuutenne," sanoi kapteeni Levy.

— Juhannuksen aikainen sade ja Mikon aikainen pouta, se ei ole vettä eikä mettä, vaan leipää ja leivän särvintä.

PORT ARTHURIN KUULUMISIA

Port Arthur. — Centennial ohjelmaillan järjestämisestä sunnuntaina kesäkuun 18 pnä osaston, kuoron ja Iskun johtokuntien edustajat yhteisessä kokouksessaan tekivät monipuolisen suunnitelman. Juhlan tarkoituksen selostelu yhdistetään elokuvaan EXPO-juhlallisuuksista. Iskun näytelmä "Intiaani" on nyt esityskunnossa kaikilta osiltaan. Kaiku-kuoron laulujen lisäksi tulee soolo- ja duettolauluja ja soittoesityksiä. Oviraha vain 75 senttiä.

Koska täällä ei saatu kaikkien Suomi-viikkoa yhteisesti juhlintaa järjestetyksi, niin tämän Centennial juhlaillan kautta pyritään korvaamaan sitä vahinkoa alustavasti. Sitten voidaan päättää se viikko juhannustansseilla Iskun Parkissa kesäkuun 24 pnä. Yhtenä kohokohtana on CSJ:n osaston sekä Kaikukuoron ja Iskun mainosauto juhlaparaatissa heinäkuun 1 päivänä.

* * *

Kaupunkiin äskettäin saapunut 21-vuotias Lionel Lapointe hukkui Boulevard järveen ollessaan veljensä kanssa uimassa viime keskiviikkona. Lähellä olevalta maakuntapoliisivirastolta saatujen naarausvälineiden avulla saatiin ruumis ylös 10 minuutin kuluttua, mutta henkiin palauttamisyritykset osoittautuivat tehottomiksi.

Vesi oli vielä kylmää, vaikka lämpömittari näytti 71 astetta. Torstaina nousi elohopea täällä 82:een ja ihmisiä on ollut paljon uimassa. Kuitenkin koko toukokuun vallinnut kylmyys ei ole antanut järvien vesien lämmitä, eikä routa ole jaksanut sulaa syvemmältä.

Tämän tapahtuman jälkeen poliisipäällikkö Harty varoitti, että järvien vesi ei ole vielä uimiseen suotuisaa, joten olisi varottava ja odotettava kuun puoliväliin, jolloin varsinaiset hengenpelastajat asetetaan Boulevard Laken rannalle uimapaikalle. Erikoisesti hän kehoitti lapsia pysymään pois vielä kylmästä järven vedestä.

Port Arthurin poliisivirasto viime perjantaina saattoi voimaan 'curfew'-määräyksen, että 16-vuotiaat ja nuoremmat eivät saa olla kadulla kello 10 illalla jälkeen ellei ole vanhempiensa mukana. Tämä johtuu siitä, että nuorten keskuudessa on ilmennyt liian rajoittamatonta väkijuomienkäyttöä, ilkityötemmellystä, kodeistaan karkaamista ja yleensä kaikkea mikä tulkitaan "delinquincy"-sanalla.

Fort Williamin kaupungin 'curfew'-säädös on voimassa kello 9 illalla.

* * *

CSJ:n osaston ja kaikkien haalilla toimivien yhteinen kabarettiilta on perjantaina kesäkuun 9 pnä omalla haalilla 316 Bay St., Kevyt tarjoilu kello 7 illalla ja kello 9 alkaa tanssi orkesterin soitolla. Terve, näkemiin, sanovat järjestäjät. — ATH

NL osti suomalaisia pakkausalatavaroita

Moskova. — Moskovassa tiistaina päättyneessä elintarviketeollisuuden koneistojen ja kalustojen näyttelyssä tehtiin osanottajamaiden kesken kauppoja 120 miljoonan ruplan arvosta. Suomalaisilta yrityksiltä Neuvostoliitto osti näyttelyn aikana mm. kartonkeja, laatikoita ja muita pakkausalan tarvikkeita. Myös suomalaiset näytteilyn osanottajat ilmaisivat tyytyväisyytensä näyttelyn taloudelliseen tulokseen.

Suurin kauppa tehtiin Neuvostoliiton ja Unkarin kesken. Neuvostoliitto osti nimittäin Unkarista 30 hedelmien ja kasvisten jalostustehdasta. Huomattavia ostoja Neuvostoliitto teki Unkarin ja Suomen lisäksi myös Italiasta, Saksan demokraattisesta tasavallasta ja Itävallasta.

Isäntämaan edustajat vakuuttivat äsken pidetyssä lehdistötilaisuudessa tyytyväisyyttään näyttelyn taloudelliseen ja teteelliseenkin tulokseen. Tämä on Neuvostoliiton 5. kansainvälinen suurnäyttely. Seuraavat näyttelyt pidetään jo syyskaudella. Vuorossa on kaivostekniikka ja kevyen teollisuuden koneet ja tuotteet.

Vuori myytävänä

Vuori myytävänä . . . Englannin toiseksi korkein! Hinta selviää Caernarvonissa Walesissa heinäkuun 28 pnä pidettävässä huutokaupassa, missä Snowdonin pohjoispuoli, 1,112 metrin huippu mukaanluettuna ,tarjotaan ostettavaksi.

Tämä on suurin maakauppa Englannissa vuosikausiin — kaikkiaan 8,700 hehtaaria — ja hinnan odotetaan ylittävän ainakin miljoonan punnan rajan.

ONNITTELUMME

Canadan 100-vuotisjuhlanumeroon!

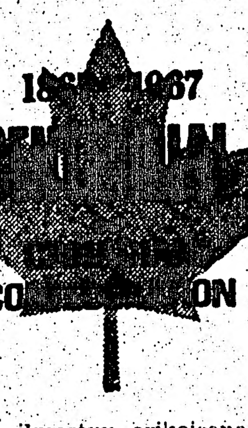

VAPAUS ilmestyy erikoisena Canadan 100-vuotisjuhlanumerona kesäkuun 22 pnä. Se antaa tilaisuuden kaikille kansalaisillemme lausua onnittelunsa ja tervehdyksensä maanmiehillemme ja muille canadalaisille, jotka ovat osallistuneet Canadan rakentamiseen.

Valitkaa onnittelunne allaolevista malleista liittämällä nimenne ja osoitteenne ja postittakaa lehtemme konttoriin!

TERVEHDIMME
ja
ONNITTELEMME
uuden kotimaamme — Canadan rakentajia 100-vuotisjuhlavuoden johdosta!

(Nimi)

(Osoite)

(Hinta $3.00)

TERVEHDIMME
ja
ONNITTELEMME
kaikkia kansalaisiamme, jotka työllään ja toiminnallaan ovat auttaneet nyt satavuotisjuhlaansa viettävän Canadan rakentamista ja kehittämistä!

(Nimi)

(Osoite)

(Hinta $4.00)

Vapaus Publishing Company Limited
P. O. Box 69 Sudbury, Ont

Hannes Vuoren viimeinen matka

St. Catharines. — Hannes Vuoren muistolle joku sana. Vaikka allekirjoittanut ei tunnekaan hänen aikaisempaa elämäänsä yksityiskohtaisesti, mutta olen tuntenut hänet henkilökohtaisesti paljon ennen hänen tänne saapumistaan. Koetan parhaani mukaan saada jonkinlaisen kuvan hänen toiminnoistaan.

Hän saapui tänne rakennusurakoitsijana ja oli hänellä useita suomalaisia rakennusmiehiä työssä, joten siltäkin puolen asia oli paikallaan. Paljon onkin täällä ympäristöllä rakennuksia, jotka Hannes on rakennuttanut. Tänne saavuttuaan hän liittyi paikalliseen urheiluseura Stariin, jossa ohjasi useita näytelmiä. Myös laulukuorossa hän oli aktiivisesti mukana. Seuramme toiminta kun laimeni ja talo myytiin niin kaikkien toiminta jäi vähäiseksi.

Viime aikoina hänen terveytensä alkoi tehdä kiusaa, ja pakoitti hänet kääntymään lääkärin puoleen. Kuitenkin kuolinpäivänsä iltana, häätilaisuudessa, hän kertoi lääkärin sanoneen hänen sydämensä olevan sellaisessa kunnossa kun se voikin olla mutta, että on oltava varovainen. Hän oli hyvin iloinen ja terveen näköinen.

Hän tanssi tyttärensä Dolores Niskasen kanssa, ja siitä lyyhistyi lattiaan.

Hannes oli paikkakunnalla hyvin pidetty henkilö, kuten kaikkialla missä hän oli asunut. Sitä todistaa se suuri ystäväjoukko, joka oli häntä saattamassa viimeiselle matkalle ja ne monilukuiset kauniit kukkalaitteet, jotka ympäröivät hänen arkkunsa ja koko huoneen. Hiljaa oli koko suuri ystäväjoukko kun "Karjalan kunnailla" laulu alkoi kuulua. Varmaan monen silmäkulma kostui. Hymnin loputtua astui Vapauden liikkeenhoitaja Edwin Suksi esiin, joka valituin sanoin loi katsauksen Hanneksen elämään ja harrastuksiin, sekä hänen osuuteensa Canadan kulttuurielämässä.

Sen jälkeen Henry Huhtanen Torontosta englanninkielisessä jäähyväispuheessa täydensi toveri Suksen katsausta.

Molemmat esittivät suruvalittelun järjestöjen puolesta siitä raskaasta menetyksestä, mikä johtuu ystävän, toverin, innokkaan ja nuorekkaan kulttuurihenkilön pois menosta. Molemmat puhujat, sekä ystävät, toivovat omaisille voimaa kestää suuri surunsa.

Tähän päättyi toimitus ja siirryttiin mrs. Irene Vuoren pyynnöstä heidän kotiinsa yhteiselle iltapäiväkahville.

Koti on nyt yhtä rakasta henkilöä vailla, mutta sehän on luonnonlaki, että meidän jokaisen on ajallaan poistuttava.

Siis lepää rauhassa Hannes. Muistosi elää. — U. H.

Kovia taisteluja . . .

(Jatkoa sivulta 1)

saaneen vangiksi 14 israelilaista lentäjää Suezn alueella. Tämän tiedonannon mukaan Egypti lähettää turvallisuusneuvostolle televisionauhan missä nämä israelilaislentäjät tunnustavat, että he saivat aikaisin maanantaiaamuna määräyksen pommittaa Egyptin lentokenttiä. Kaikki arabialaiskuuluttajat kehoittivat armeijoitaan lyömään israelilaiset mereen.

United Nations. — YK:n pääsihteeri U Thant sanoi maanantaina lähi-idän vihollisuuksien alkamisesta esittämänsä raportin yhteydessä, että vakavia yhteenottoja on käynnissä useissa paikoin maalla ja ilmassa, ja että ne ovat laajenemassa.

Hän sanoi myös, että Jordanian asevoimat ovat miehittäneet Hallitustalon, YK:n aselepokomissionin päämajan Jordanin-Israelin rajalta, siten katkaisten tämän päämajan yhteydet YK:n päämajaan New Yorkiin.

U Thant sanoi, että hänen taistelualueilta saamansa tiedot ovat sirpaleisia, eikä niiden perusteella voida sanoa "kuka vihamielisyydet aloitti".

Hän sanoi erään israelilaisen lentokoneen tulittaneen YK:n rauhanylläpitovoimien joukkuetta sillä seurauksella, että kolme intialaista sotilasta kuoli ja tuntematon määrä haavoittui.

Indonesian filmiviranomaiset ovat julistaneet pannaan James Bondin ja hänen agenttikolleganssa filmien rikoksia lisäävän vaikutuksen takia. Virallisen uutistoimiston Antaran ilmoituksen mukaan viranomaiset haluavat varmistua, että indonesialaiset katselevat vain hyviä elokuvia.

KAUNEIMMAT KUKAT
edesmenneiden tuttaviemme
HANNES VUOREN
ja
MARTTI SUTISEN
MUISTOLLE
TILDA JA JACK MANNISTO
Sudbury Ontario

Kauneimmat kukkaset
nuoruusajan ystävän ja toverin
HANNES VUOREN
muistolle
Hänen kulttuuritoimintaansa ja aatteellista vakaumustaan arvostaen.
A. T. HILL
PORT ARTHUR ONTARIO

Kevään kauneimmat RUUSUT
hyvän toverimme
HANNES VUOREN
MUISTOLLE
Hänen arvokasta työtään ja muistoaan kunnioittaen,
OLIVIA KAUHANEN
JOHN TOLVANEN
Toronto Ontario

KAUNEIMMAT KUKKASET
edesmenneen ystävämme
GUSTAA SÄVELEEN
MUISTOLLE
Hänen muistoaan kunnioittaen,
VILHO, CELESTE JA OLIVIA KAUHANEN
JOHN TOLVANEN
Toronto Ontario

Kauneimmat
MUISTOJEN RUUSUT
edesmenneiden ystäviemme
Hans Vuoren
St. Catharines, Ont.
ja
Kusti Säveleen
Toronto, Ontario
MUISTOLLE
MARTHA JA FRANK LAAKSO
59 Craiglee Dr.
Scarborough 2 Ont.

MUISTOJEN KUKKIA
HANNES VUOREN
MUISTOLLE
Ei ole niin kauniita kukkia olemassakaan mitkä laittaisimme Sinun hautakummullesi, Hannes
BERNIE AHO
REINO KETO
PAAVO KIVINEN
35 Facer Street
St. Catharines Ontario

KAUNEIMMAT
RUUSUT
edesmenneen toverimme ja ystävämme
Hannes Vuoren
MUISTOLLE

Hänen arvokasta elämäntyötään ja muistoaan kunnioittaen,

Jenny ja Len Hjorth	Ilma ja Henry Rönty
Maija ja Uuno Wuorinen	Helen ja Henry Lämpsä
Meri ja Steve Smrek	Yrjö Ronn
Katri ja Paavo Mäkinen	Elli ja Martti Vuori
Martha ja Kalle Kujanpää	Martha ja M. Antila
Taimi ja A. Nummi	Tuija ja Ake Hunnakko
Rauha ja Sulo Konnu	Sally ja W. Heikkilä
Maija ja V. Jaakkola	Helga Gronqvist
Lydia ja Wm. Niemi	Joyce, James ja M. Mäkelä
Helen ja Eino Tarvainen	Susan, Stanley, Lila ja Unto Penttinen
Edith ja William Jokela	Salme ja Eric Junnila
Lempi ja Lauri Jokinen	Elvi ja Lauri Penttinen
Saga ja Eino Wm. Salo	Paavo Vaurio
Sadie ja Eino Erkkilä	

TORONTO ONTARIO

LUOKITELLUT ILMOITUKSET

HALUTAAN

KESKI-IKÄINEN NAIMISISSA oleva pariskunta yksityiselle kesähuvilalle, joka sijaitsee kolmekymmentä mailia Sudburysta. Miehellä oltava mekaanillista taipumusta, tuntemusta moottoreihin, veneisiin ja pieniin maanviljelyskoneisiin ym. Yksityinen mökki varataan, ruoka ja palkka. Lisätietoja saatte soittamalla puh. 675-5625, kysykää mr. Duncan'ia. (6-8-10)

MYYTÄVÄNÄ

POISMUUTON TAKIA MYYDÄÄN kaksi asuinrakennusta, ½ eekkeriä maata ja tarpeelliset ulkorakennukset. Lähemmin saa tietoja paikan päällä tai kirjoittamalla osoitteella: Walter Kangas, Nairn Centre, Ont. (3-6-8)

FARMI MYYTÄVÄNÄ

70 eekkerin farmi myytävänä irtaimistoineen Wanupissa. Valtatie No. 537 kulkee maan läpi. Hyvät vesitiet, joet ja järvet. Rakennukset koivumetsän keskellä. Myös 4 eekkerin metsätontti myytävänä lähellä tietä. Omistuspaperit on molemmista omaisuuksista. Lähempiä tietoja saa:

AUGUST AALTO
R. R. 3, SUDBURY ONTARIO

(6. 10. 13.)

Suomalainen autokorjaamo
D. G. MOTORS
PAUL LUOMA
Erikoistunut automaattisiin vaihteisiin
Yleistä autokorjausta
KAIKKI TYÖ TAATAAN
KOHTUULLISET TAKSAT
Puhelin 674-0988, kotiin 694-4387
387 Bessie Street, Sudbury, Ont.

KAIKENLAISTA
PUUTAVARAA
ja
RAKENNUS-TARPEITA
SÄHKÖ- ja PUTKITUS-TARPEITA - MAALIA
kohtuullisin hinnoin
RICHARD LAKE LUMBER
& Builders Supply Ltd.
PUH. 673-8487
Posti: Site 8, R. R. 3, Sudbury
Maantie 69 etelään
Richard Lake

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

MUISTILISTA

Alerts-Visan kokous Finnish haalilla torstaina, kesäkuun 8 päivänä, kello 8 illalla. Kaikki mukaan, please.

Sävel-kuoron harjoitukset Finnish haalilla keskiviikkoisin kello 7.30 illalla.

Työn Puiston mainio sauna on avoinna keskiviikkoisin, lauantaisin ja sunnuntaisin kello 1—11 ip.

KANNATTAKAA LIIKKEITÄ, JOTKA ILMOITTAVAT VAPAUDESSA!

SUDBURY FOOTWEAR & MAKI CO-OP SHOE REPAIR
Ensiluokkainen kenkien korjaamo
NOPEA PALVELU
BILL GRODECK, omist.
119 Cedar Street Sudbury

Hienoja
LAATUHUONEKALUJA
SÄHKÖLAITTEITA
ja TELEVISIOITA
Kohtuuhinnalla
VALITTU VALIKOIMA
Espanola Furniture & Appliances
KARL. A. NIEMI, omist.
Puh. 869-2321
175 Station St. Espanola, Ont.

Monipuolinen valikoima
Taimeja ja puutarhatarpeita
"Lombardy" haapoja 5—6 jalan $1 kpl.; "Climatis" köynnöksiä, monivuotisia ja vuotuisia kukkien taimeja 65c kori; kasvisten taimeja 65c kori; puita, pensaita, aitapensaita, hedelmäpuita, No. 1 ruusupensaita, istutussipuleja 39c lb. Hyvää multaa 60c busheli; vanhaa lanta $1 busheli; "Golden Vigoro" apulantaa, kalkkia, suosammalia, luujauhoa.
Poiketkaa katsomassa ja valitsemassa monipuolisesta valikoimastamme.
BEAUMONT'S
GARDEN CENTRE
Puh. 675-6381
146 Nepahwin Ave. Sudbury
T.L.—17

Sudbury avusti palon karkottamia chapleaulaisia

Chapleaun alueelta metsäpalon vaaran vuoksi evakuoituja ihmisiä — pääasiassa naisia ja lapsia, joiden miehet ja isät ovat sammutustöissä, saapui maanantaina Sudburyyn junan lämmittämättömissä umpivaunuissa.

Oltuaan kuusi tuntia näissä vaunuissa, missä ei ole valojakaan, evakuoidut henkilöt saapuivat Sudburyyn mistä heitä oli vastaanottamassa kaupungin hätätilannevirkailijoita pormestari Grace Hartmanista alkaen, pelastusarmeijan edustajia ja muita, jotka toivat evakuoiduille kahvia, voileipiä ja muuta suuhun pantavaa. Näissä umpivaunuista tulleesta 128 pakolaisesta oli 102 lapsia.

Evakuoidut olivat toivorikkaalla mielellä siitä, että he pääsevät pian takaisin kotikonnuilleen, mutta viranomaiset olivat maanantaina sitä mieltä, että vaaratilanne oli edelleen vakava, sillä tuli riehui jo parin mailin läheisyydessä Chapleausta... Pientä toivon aihetta antoi kuitenkin tuulen tyyntyminen mikä tekee helpommaksi tulen etenemisen estämisen.

Myös CSJ:n Sudburyn osaston kesänviettopaikkaa, Työn Puistoa on tarjottu evakuoitujen väliaikaiseksi majoituspaikaksi ja tehdyt järjestelyt edellyttävätkin, että sinne sijoitetaan kymmenen tai 15 evakuoitua.

Louise ja Lorne koulupiirin vuosikokous

U.S.S. n:o 2 Louise ja Lorne koulupiirin vuosikokous pidetään lauantaina 10 pnä, alkaen kello 2 iltapäivällä entisellä Penage-tien koululla, joka tunnetaan "community" haaliu nimellä.

Kaikkia yllämainitun piirin veronmaksajia pyydetään saapumaan kokoukseen. Huolimatta siitä, että meillä ei enää olekaan koulua, koulupiiri on edelleen olemassa, ja asiat tulee käsitellä kuten ennenkin.

Kokouksessa luetaan tilikertomus ja valitaan koulutrustiisi, sekä käsitellään muut vuosikokoukselle kuuluvat asiat.

— Tiedoittaja

Tapaturmakuolemia 6 vuorokauden sisällä

Perjantai-iltana noin kello yhdeksän ajoissa hukkui Junction puroon 13-vuotias poika. Brian McCullagh. Pojan ilmoitettiin kuolleen matkalla sairaalaan.

Poika oli mennyt uimaan tovereidensa kanssa ja toisten uskaltaessa seikkailemaan kauemmaksi Brian pysytteli lähellä rantaa. Hän oli sanonut tovereilleen osaavansa uida mutta asia ei kuitenkaan niin ollut.

Hänen toverinsa sanoivat poliiseille, että he huomasivat hänen olevan vaikeuksissa mutta luulivat hänen kujeilleen. Tällä kohdalla jokea vesi on kahdeksan jalkaa syvä.

Tämä oli toinen hukkumistapaus Junction jokeen tänä vuonna.

Yllämainitun lisäksi on Sudburyn ympäristössä erilaisissa onnettomuuksissa kuollut 5 henkilöä perjantaista lauantaiaamuun mennessä. Isaie Bedard 70-vuotias sai surmansa kun erås pakettiauto iski häneen hänen seistessään Bancroft ja Barry katujen kulmassa.

Carol 4, ja Robert Gervais 2, saivat surmansa kotinsa palossa Hagarissa perjantaina.

Still Riverin maakuntapoliisin toimesta naarataan Georgian Baysä brittiläisen 19-vuotiaan nuorukaisen David Lamondien ruumista. Hänen pieni ulkolaitamoottoriveneensä nähtiin kaatuvan perjantai-iltana majakan vartija Joseph Baron.

Stephen Sepos, Blind Riveriltä sai surmansa kun kevyt lentokone, missä hän oli matkustajana putosi lähellä Bearhead järveä.

JUHLANÄYTELMÄ TUKKIJOELLA ESITETÄÄN NYT VAIN KAHDESTI

Vissien paikallisten olosuhteiden vuoksi jouduttiin torstai-iltana Suomi rannan haalilla, Long Lakella pidetyssä Canadan suomalaisten satavuotisjuhlakomiteassa (Sudbury) kokouksessa tekemään ohjelmaan sellainen muutos, että juhlanäytelmä TUKKIJOELLA esitetään Suomi viikon aikana vain kahdesti, eikä kolmesti, kuten se haluttaisiin esittää. Ensiesitys tapahtuu Finnish haalilla sunnuntaina, kesäkuun 18 pnä kello 7.30 illalla ja toisinta Sampo haalilla torstaina, kesäkuun 22 pnä, myös kello 7.30 illalla.

Kokouksessa kuultiin, että näytelmäkomitea kokoontuu perjantaina suorittaakseen juhlanäytelmän johtajan valinnan suorittamaan sen työn, mikä jäi yllättäen tulleen kuolemantapauksen johdosta Hannes Vuorelta täyttämättä. Kokous kunnioitti seisomaan nousten minuutin hiljaisuudella kesken juhlavalmistelun kuolleen mr. Vuoren muistoa.

Leo Niemen esittämästä konserttikomitean raportista, saatiin kuulla, että juhlakonsertin valmistelu on edistynyt odotettuakin paremmin. Esimerkkinä mainittiin se, että erillään yhteislauluja harjoitelleet kuorot ovat jo aloittaneet yhteisharjoitukset — ja tulossa on mukaansatempaavan hyvin esitettäviä lauluja kertovat yhteisharjoituksia seuraamassa olleet musiikin ystävät. Näihin yhteisesityksiin osallistuvat kolmen eri kuoron jäsenet ja heistä kertyykin näyttämölle komea yhteiskuoro. Sekakuorojen esityksiä johtaa mrs. Rauha Mäki ja yhteisen mieskuoron esityksiä mr A. Palgi.

Ottawassa oleva Suomen suurlähettiläs mr Reino Palas on luvannut kunnioittaa tätä juhlakonserttia läsnäolollaan. Myös Sudburyn kaupungin pormestari. mrs Grace Hartman tulee kunniavieraaksemme.

Ohjelmistossa on haitariorkesterin ja torviseitsikon esityksiä sekä useiden tunnettujen yksilötaiteilijain laulu-, soitto- ja muita ohjelmanumeroita, sekä Whitefishin nuorten tanhuesityksiä ym.

Jo ennen näiden rivien painoon menoa, kesäkuun 4 pn viikonvaihteessa, "laulaa" voimasaha May Laken rannalla Bill Salon metsässä, mistä talkoolaiset kaatavat ja kuorivat tarvittavat hirret suuren mainosvaunun "saunaksi", mikä viedään myös Laurentian yliopistolle järjestettävään taide- ja käsityönäyttelyyn. Tästä pyöreistä, kuorituista hirsistä rakennettavasta saunasta, jonka alla piilevää ajokkia mr Taisto Eilomaa on jo useiden viikonloppujen ajan kunnostanut, tuleekin lauteineen, kiukaineen, puukiuluineen ja vihtoineen komea nähtävyys — mutta paljon on siitä työtäkin.

Mrs M. Piirosen antaman raportin mukaan Laurentian yliopistossa kesäkuun 19, 20 ja 21 p. pidettävä taide- ja käsityönäyttely on myös edistynyt niin hyvin, että siitä on odotettavissa alansa paras ainakin täällä Sudburyssa. Yliopistolta on saatu sitä varten kaksi hyvin avaraa huonetta. Sinne tulee suomalaista tavaraa, suomalaisia lasituotteita, suomalaista kangasta, kuvia jne. Täkäläisiltä kansalaisiltamme on saatu ja lisää vielä saadaan kangaspuita ja kirnusta lähtien hienoja käsi- ja taidetöitä, urheilijain palkintoja ja paljon muuta.

Lopuksi vielä sana urheilukomitean jäseniltä. Kilpailijoita ja yleisöä odotetaan kentälle tavallista enemmän. Asiantuntijain selostuksen mukaan yliopiston urheilukenttä on mainiossa kunnossa. Niin on myös odotettavissa hyviä tuloksia. Kaiken lisäksi on kentän reunassa yleisön käytettävissä istumapaikkoja ainakin tuhannelle hengelle.

Kokouksen loputtua esitti K. Kaitila DC. sydämellisen kiitoksen haalin isäntä- tai oikeammin emäntäväelle hyvästä kahvitarjoilusta.

—. W. E.

"Jotakin mätää" palveluksessa?

Capreol. — Jotakin uskotaan olevan vinossa tämän rautatiekaupungin pikatavarapalvelussa, ja kaupungin valtuusto yrittää saada selville mitä.

Uuden tavaran kuljetusohjelman tultua voimaan tuoreet tarvikkeet ruokatavarakaupoille tulevat enemmän kuin kolme tuntia myöhemmin kuin ennen.

Valtuusmies Marcello Delgreco selitti kuinka makuuhuoneenkalusto, minkä hän osti, tuli Montrealista Capreoliin junalla ja siirrettiin siellä kuorma-autoon vietäväksi Sudburyyn ja siellä uudelleen toiseen kuorma-autoon ja tuotiin takaisin Capreoliin, sensijaan, että lähetys olisi heti jätetty kaupunkiin.

Kaupungin pormestari Harold Prescott on vaatinut Capreolin kauppakamaria tutkimaan tätä uutta palvelua, koska hänen käsityksensä mukaan se eniten heitä vahingoittaa.

Laila Kiviaho, Eli Kiviahon tytär, R. R. 1, Whitefish, Ont., valmistui toukokuun 26 pnä Laurentian yliopistosta, Sudburyssa Bachelor of Arts tutkinnon suorittaneena, pääaineena englannin kieli. Hän tulee jatkamaan ranskankielen opetusta Dury, Dennison ja Graham kansakouluissa.

Martti Sutinen kuoli perjantaina

Hyvin tunnettu kansalaisemme Martti Sutinen kuoli äkkiä tyttärensä kodissa 70 Strathmere Cres. perjantaina, kesäkuun 2 pnä.

Hän oli kuollessaan 69-vuotias.

Martti Sutinen oli syntynyt Karttulassa Suomessa ja tullut Canadaan Quebecin maakuntaan vuonna 1924 asuen siellä kunnes muutti Sudburyyn vuonna 1940.

Hän oli ammatiltaan kirvesmies. Nuoruudessaan hän oli aktiivinen hiihto- sekä rata- ja kenttäurheilun edistäjä ja innoittaja. Sutinen oli myös ahkera "Liekki" lehden kynäilijä.

Lähinnä surevaan jäivät: vaimonsa Julia o.s. Toikkanen, kaksi poikaa, Reino ja Martin, Sudburyssa, yksi tytär mrs. Tauno Lundgren, Sudburyssa, kahdeksan lastenlasta, kaksi veljeä. David, Newbery, Mich., ja Peter Portland, Oreg. sekä viisi veljeä ja siskoa Suomessa.

Martti Sutinen haudattiin Jackson & Barnardin hautaustoimistosta Park Lawn hautausmaahan maanantaina kesäkuun 5 pnä kello 4 ip. Toimituksen suoritti pastori E. Pyykkönen.

KUOLLUT

Martti Sutinen

Kuoli äkkiä Sudburyssa perjantaina aamupäivällä, kesäkuun 2 pnä 1967, ollen 70 ikävuodellaan. Lähinnä suremaan jäi vaimonsa Julia (o.s. Toikkanen), Sudburyssa, kaksi poikaa Reino ja Martin sekä tytär mrs. Tauno Lundgren (Helvi), kaikki Sudburyssa. Hautajaiset toimitettiin Jackson & Barnard hautaustoimiston kappelista, 233 Larch Street, maanantaina, klo 4 iltapäivällä Park Lawn hautausmaahan.

KUOLLUT

Gustaa Adolf Sävel

kuoli Toronto Western-sairaalassa sunnuntaina, toukokuun 28 pnä 1967, ollen 83 ikävuodellaan. Lähinnä suremaan jäi vaimonsa Amanda Sävel, Torontossa ja poikansa Leo Olavi Sävel, Sudburyssa. Hautajaiset toimitettiin Joseph P. Thompsonin hautaustoimistosta, keskiviikkona, toukok. 31 pnä Mount Pleasant hautausmaahan.

KIITOS

Pyydän lausua kiitokset kaikille ystäville jotka kävivät katsomassa, kukkalaitteista, CPR:n Welfare Association'ille ja erikoiset kiitokset Aune ja Uuno Sorvall'e heidän suuresta hyväntahtoisuudestaan ja avustaan isäni sairauden aikana ja joiden kodissa tarjoittiin hautajaiskahvit.

LEO SAVEL
Toronto Ontario
(3-6)

IKKUNOITA, OVIA, 'PICNIC'-PÖYTIÄ

Uutuus "COMBINATION" puisia ulko-ovia — iso luisuva ikkuna kärpäsverkko pysyväisesti ovessa — ei tarvitse vaihdella. Varastossa tavallisia puisia nostoikkunoita — halvin ja edullisin pohjoisalueille. KEHYKSETTÖMIA IKKUNOITA — varustettu vahvoilla sivuttain liukuvilla ruuduilla. lännen seetristä raamit — kootaan liiman kanssa. Varastossa vahvoja "PICNIC"-PÖYTIÄ.

VALMISTAMME IKKUNAN JA OVEN RAAMEJA

SUDBURY PLANING MILL
19 Gino St. Copper kadun alkupäästä ylös. Puh. 675-6771

KIRJANPITÄJÄ HALUTAAN

Vapaus-kustannusyhtiön palvelukseen halutaan ammattitaitoinen kirjanpitäjä, joko mies tai nainen, joka hallitsee englanninja suomenkielen. Viisipäiväinen 37½ tunnin työviikko, kahden viikon palkallinen loma yhden vuoden palveluksen jälkeen. Liikkeessä on voimassa ryhmä sairaus- ja tapaturmavakuutus, josta liike maksaa puolet kuluista. Union alainen työpaikka. Nykyinen palkka $89.30 viikossa.
Hakemukset suosituksineen lähetettävä kesäkuun 10 päivään mennessä allaolevalla osoitteella ja toimi on otettava vastaan heti.

Vapaus Publishing Company Ltd.
100 ELM ST., WEST tai P. O. BOX 69, SUDBURY, ONTARIO

V. S. ALANNE
Suomalais-englantilainen
SANAKIRJA
1,111 sivua — Hinta sid. $13.75
Täyttämätön apuneuvo — ajanmukainen ja luotettava suursanakirja — kaikille englannin kielen käyttäjille: kirjeenvaihtajille, kääntäjille, opettajille, opiskelijoille, lehtimiehille ym.
- Noin 130,000 hakusanaa ja lauseparttia, joiden avulla ratkeavat kääntäjien visaisimmatkin ongelmat.
- Suomen kielen tuoreimmillekin sanauutuuksille vastineet.
- Monipuolinen valikoima erikoisaloijen ammattisanastoa varsinkin tieteen, tekniikan, kaupan ja urheilun aloilta.
Tilatkaa osoitteella:
VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.
P. O. BOX 69 SUDBURY, ONTARIO

Toronto Tribune komitea kutsuu Teitä juhlimaan menestyksellisesti päättynyttä 1967 kampanjaa ja toivottamaan

Gladys ja John Boyd'ille
HAUSKAA MATKAA
Smorgasbord illallisessa ja tansseissa
Lauantaina, kesäkuun 10 pnä — klo 6.30 illalla
Ukrainalaisten kämpällä — Palermossa
(Maantie 5 pohjoispuolella, 2 mailia Trafalgarista länteen)
Sisäänpääsy $2.50
Lippuja saatavana: Canadian Tribune, 924 King St. West, Bookworld, 72 Gerrard St. W., Bethune Centre, 24 Cecil St.

PERHEEN NUOREMMILLE

Lori Might Be Getting a Horse

Dear Irja-täti, boys and girls.

A short while ago my pony Saber got caught in a swamp-bog. He was lucky he didn't break a leg or somethng. I can hardly wait for school to end. I forgot to ask "How are you"? I'm fine. I'm going on a 20 mile ride on June the 4th. There is going to be a draw for three Centennial horse blankets.

It rained today but yesterday it was beautiful. What s the weather like down your way?

Our house is almost finished. Yesterday we got a new front door and a while back we got about seven new windows.

I might be getting a horse in November. Flame the throughbred mare I was taking care of left a while back and about a month ago she had a chestnut filly.

Thats all for now. Bye.

LORI MALE
HANEY B. C.

Vickie Has a Kitten Named Silvester

Dear Irja täti, boys and girls.

At last I have time to write. I have been so busy doing so many things and going everywhere that I just haven't had time. Right now I'm studying for June exams.

About a week ago we got a kitten. His name is Silvester. He is black with little white booties.

On June the 16th my grade is going to a Press Building in Vancouver. We are going by bus and will be staying all day. I sure hope that I pass my grade this year. I have been working hard enough.

The weather down here is sunny and warm, we are just about ready to go swimming. On the week-end our pony Saber got stuck in a mud bank and we had quite a time getting him out.

We have our house practically built now. It will look very nice when it is finnished. My dad is doing all the work.

On the summer holidays my sister Lori and I are going to our grandparents. Well so long until next time.

VICKIE MALE.
HANEY B. C.

* * * * * *

Bird Alphabet

A is for auk who lives near the wet,
B is for blackbird with body of jet.
C stands for Canary with bright yellow hue,
D stands for dove with the love-making coo.
E is for eagle of whom we've all heard.
F is for Falcon the great-footed bird.
G is for goldfinch whose plumage is rare.
H is for hawk with a hostile air.
I stands for ibis with his long bill,
J stands for bluejay with a voice that is shrill.
K is for kingfisher whose bill too, is long,
L is for lark with her beautiful song.
M stands for mockingbird who can imitate song.
N stands for nightingale who sings the night long.
O is for owls, the wise-looking birds,
P is for parrot, who repeats many words.
Q is for quail, an edible thing.
R is for robin who comes first in the spring.
S is for sparrow who stays the year round,
T is for teal; in the water they're found.
U is a letter for which we find none.
V is for vulture who eats carrion.
W is for wren; X we have none;
Y is for yellowhammer; Z, we are done.

Irja-tädin postilaatikko

Dear boys and girls.

Todays mail-box had two letters. The Male sisters from Haney B. C. wrote to us telling all the news from over there. Thank you very much Lori and Vickie for your letters.

Thanks for asking Lori, everyone is fine here. The weather has been very nice and warm so far for this month. Which is more than we can say for May, which was ever so cold. Even the leaves on the trees didn't open up until just recently. Now it is very nice indee. I have been swimmng quite a few times. — Irja-täti.

KAUNEIMMAT

KUKKASET

edesmenneen ystävämme ja toverimme

Martti Sutisen

MUISTOLLE

Hänen työtään ja muistoaan kunnioittaen,

Anja ja Kalle Kassinen
Elvi Salo
Hilma ja Ensio Wuosi
Alina ja Wm. Eklund
Maiju Majander
Milja ja Lauri Aho
Anita ja "Red" Sproule
Hilda Huhtanen
Senja ja Edwin Suksi
Esther ja Toby Hakala
Sofia Pöntiö
Ida ja Oscar Männistö
Lyyli ja Jussi Pärssinen
Ella ja Heikki Strom
Anni ja John Lievonen
Impi ja Frank Tommila
Alma Lundgren
Ida Nordlund
Hilja Smith
Elsa Niemistö
Henry Miettinen
Hilda ja John Raivo
Kerttu ja Taisto Länsi
Irja ja Aatu Koivula
Emmi ja Hannes Suomala
Ellen ja Fred Kivinen
Vilma ja Eino Lehtola
Hilja ja Anton Kaisla

SUDBURY ONTARIO